

2013

PARTİ TÜZÜĞÜ

**LIBERAL DEMOKRAT
PARTİ**

BİRİNCİ KISIM - GENEL ESASLAR

MADDE 1- PARTİNİN ADI, MERKEZİ VE ÖZEL İŞARETİ

Liberal Demokrat Parti, T.C. Anayasası ve yürürlükteki kanunlar çerçevesinde faaliyette bulunan bir kuruluştur. Parti Genel Merkezi Ankara'dadır. Partinin özel işareti, Mavi daire içinde bulunan beyaz çember içerisinde beyaz Yunus Balığı figürü olup, figürün altında "LIBERAL DEMOKRAT PARTİ" ibaresi yer almaktadır. Partinin kısaltılmış adı LDP'dir.

MADDE 2- PARTİNİN AMACI

Liberal Demokrat Parti,

1. T.C. Devletin bölünmez bütünlüğünü, ulusun huzur ve mutluluğunu, insan hakları çerçevesinde korumayı,
2. T.C. Devleti Anayasası'nın temel ilkelerine bağlı, din ve devlet işlerini birbirinden ayrı tutma prensibi ile vicdan özgürlüğünden yana, din ve dil özgürlüğünde bağnazlığa karşı, kişisel inançlar ve liberal demokrasiye saygılı olmayı,
3. Türkiye'nin çağdaş uygarlık seviyesine ulaşmasını, liberal ve atılımcı bir ruhla gerçekleştirmeyi, bu amaçla bireyin refah, mutluluk ve hürriyeti için yeniden yapılanmayı,
4. "Egemenlik kayıtsız, şartsız milletindir" ilkesine tam anlamı ile hâkim ve çok partili demokratik sistemi korumayı ve yaşatmayı, bağımsız hukuk devleti olan T.C. yüceltmeyi,
5. Bireylerin huzuru için gerekli, temiz çevre temiz toplum, dürüst yönetim ve ulusal güvenlik öğeleri olan temel gereksinimleri, liberal anlayışla işleyip Türkiye'yi özenilen bir ülke haline getirmeyi,
6. Türk ulusunun liberal demokrasiye ve ekonomiye inancını geliştirmeyi,
7. Türkiye'nin ekonomik kaynaklarını, liberal bir çerçeve içinde yüceltmeyi ve ulaşılabilecek yüksek refah düzeyinin bireylere dengeli dağılımını sağlamayı,
8. 2000'li yıllarda, Türkiye'nin ileri ülkeler arasında yer almasını, girişimci sektörün, silahlı kuvvetlerin, sendikaların, basın, üniversite ve diğer anayasal kuruluşların liberal değişim programından aynı ölçüde yararlanılmasını, yenilikçi ve köklü bir değişim programı ile gerçekleştirmeyi amaçlayan bir siyasi partidir.

İKİNCİ KISIM - TEŞKİLAT

BİRİNCİ BÖLÜM - ÜYELER

MADDE 3- ÜYE OLMA ŞARTI

Liberal Demokrat Parti'ye Partinin tüzük ve programını kabul ettiğini bir beyanname ile belirten, başka bir siyasi partiye kayıtlı olmayan, on sekiz yaşını doldurmuş, medenî ve siyasi hakları kullanma ehliyetine sahip, yasalarca siyasi partilere üyelikleri açıkça yasaklanmamış, her Türk vatandaşı, partiye belirli bir aidatı ödemeyi kabul etmek koşuluyla üye olabilir.

MADDE 4- ÜYE OLAMAYACAK KİMSELER

Hâkimler ve savcılar, Sayıştay dâhil yüksek yargı organı mensupları, kamu kurum ve kuruluşlarında çalışan memurlar ile işçi niteliği taşımayan diğer görevlileri, Silahlı kuvvetler mensupları ile, Yüksek Öğrenim öncesi öğrenciler

Kamu hizmetlerinden yasaklılar,

Zimmet, ihtilas, irtikap, rüşvet, hırsızlık, dolandırıcılık, sahtecilik, inancı kötüye kullanma, dolaylı iflas gibi yüz kızartıcı suçlar ile istimal ve istihlak kaçakçılığı dışında kalan kaçakçılık suçları, resmi ihale ve alım satımlara fesat karıştırma veya devlet sırlarını açığa vurma suçlarından biriyle mahkum olanlar,

Herhangi bir suçtan dolayı, ağır hapis veya taksirli suçlar hariç 3 yıl veya daha fazla hapis cezasına mahkûm olanlar,

Türk Ceza Kanunu'nun İkinci Kitabının birinci babında yazılı suçlardan veya bu suçların işlenmesini aleni olarak tahrik etme suçundan mahkûm olanlar,

Türk Ceza Kanunu'nun 312. Maddesinin ikinci fıkrasında yazılı halkı sınıf, ırk, din, mezhep veya bölge farklılığı gözeterek kin ve düşmanlığa açıkça tahrik etme suçlarından mahkûm olanlar, LIBERAL DEMOKRAT PARTİ 'ye üye olamazlar.

Yüksek Öğretim elemanları, yasaklamanın dışındadır. Bunlar hakkında, Yüksek Öğretim Kanunu uygulanır.

Anayasa ve Siyasi Partiler Yasası'nda Yapılacak değişiklikler ile bu maddede yazılı üyelik sınırlamalarında değişiklik yapılarak, konulan sınırlamaların bir kısmının ya da tamamının kaldırılması halinde, kaldırılan sınırlamalar herhangi bir değişiklik yapılmasına gerek olmaksızın bu tüzükten çıkarılmış sayılır.

MADDE 5- ÜYELİĞE GİRİŞ VE ÜYELİĞİN SONA ERMESİ

Üyeliğe Giriş

LİBERAL DEMOKRAT PARTİ 'ye üye olmak isteyen kişi üç nüsha olarak düzenleyeceği ve en az bir partili üyenin takdim imzasını taşıyan üyelik talep formunu sürekli oturduğu veya işinin bulunduğu ilçe başkanlığına teslim eder. Talep edilmesi halinde üye adayına alındı belgesi verilir. İnternet ve benzeri yollarla da üyelik başvurusunda bulunulabilir. Bu yöntemle iletilen üyelik başvurularına ilişkin usul ve esaslar Başkanlık Divanı kararları ya da Başkanlık Divanınca kabul edilecek yönetmelikle belirlenir.

İlçe yönetim kurulu, giriş beyannamesindeki bilgileri tam ve yeterli görmediği takdirde başvuru sahibinin durumunu oturduğu yerdeki partililerden ve resmi mercilerden ayrıca sorabilir. Bu süre 30 günü aşamaz.

İlçe Yönetim Kurulu, Parti üyeliğine alınmasında bir mahsur görülmeyen adayların müracaatını kabul eder ve beyanname sahibini, müracaatının tarih ve sırasına göre üye kayıt defterine kaydeder. Durum beyanname sahibine bildirilir ve talebi halinde imzası karşılığında LİBERAL DEMOKRAT PARTİ üye kimlik kartı verilir.

Üye adayının müracaatı İlçe Yönetim Kurulu tarafından reddedilmiş ise itirazının reddedildiğinin yazılı olarak kendisine bildirildiği tarihi takip eden 7 gün içinde ilçenin bağlı olduğu il yönetim kuruluna itiraz edilebilir. İl yönetim kurulu itirazı 10 gün içinde inceleyerek müspet veya menfi bir karara bağlar. Bu karar kesindir.

Bir üye ancak bir ilçede kaydolabilir. Sürekli oturduğu veya işlerinin bulunduğu yer değişmedikçe kaydı başka bir ilçeye nakledilemez. Üye partiye kayıtlı olduğu ilçeden ayrıldığı takdirde, kaydını nakletmek istediği ilçeyi kayıtlı olduğu ilçenin ilçe başkanlığına bildirir. Bildirim üzerine ilçe başkanlığı, üye kaydının gidilen ilçe örgütüne aktarılmasını sağlamakla görevlidir. Kayıtlı olduğu ilçe içinde adres değiştiren üye de yeni adresini ilçe başkanlığına bildirir.

Üye olmak isteyen, ikamet ettiği ilçede, Parti teşkilâtı bulunmadığı hallerde en yakın ilçe başkanlığına ya da merkez ilçe başkanlığına üyelik başvurusunda bulunabilir. Bu durumdaki kişilerin, üyelik talepleri ile ilgili işlemler, başvuru ilçe başkanlıkları tarafından yapılır. Ancak, başvuru sahibinin ikamet ettiği ya da çalıştığı adresin bağlı bulunduğu ilçede teşkilât kurulduğunda, bu kişilere ait üyelik kayıtları re'sen ilgili ilçe teşkilâtına gönderilir.

Merkez Karar ve Yönetim Kurulu gerekli gördüğü haller ve yerlerde üye kayıtlarının iptaline ve yeniden yazımına karar verebilir.

İlçe Yönetim Kurulu başvuru belgelerinin birer kopyasını, il ve ilçe kodları ile ilçe üye defterindeki üye numarasını da yazmak suretiyle, üyelik kaydının yapıldığı tarihi takip

eden bir ay içinde Bağlı olduğu İl Başkanlığına ve Genel Merkez'e gönderir. Başvuru belgelerinin asılları İlçe örgütünün ilgili dosyasında saklanır.

Üyeliğin Sona Ermesi

LİBERAL DEMOKRAT PARTİ üyeliği istifa, ölüm veya başka bir parti üyeliğine intisap etme hallerinde sona erer. Bu durumun belgelenmesi şarttır.

Tüzüğün 3. Maddesinde açıklanan üye olma şartlarını herhangi bir sebeple sonradan kaybedenler ile üyeliğe giriş beyannamesini imzaladıkları tarihte bu şartları haiz olmadıkları sonradan anlaşılan üyelerin, üyelik kayıtları ilçe yönetim kurulu kararıyla silinir. İlçe başkanlığı bu durumu üyelik kaydı silinen kişiye yazılı olarak tebliğ eder.

Kaydının silindiğinden haberdar olan ilgili, üye kaydının silinmesine karşı 5 gün içinde kaydının olduğu ilçenin bağlı bulunduğu İl başkanlığına itirazda bulunabilir. İl yönetim kurulu kararına karşı, üyenin 5 gün içinde Genel merkeze itiraz hakkı vardır. Genel Merkezin kararı kesindir.

İlçe başkanları bir ay içerisinde parti üyeliği düşen bütün üyeleri nedenleri ile birlikte bağlı olduğu il başkanlığı ve Genel Merkeze yazı ile bildirmek mecburiyetindedirler.

MADDE 6- GENEL MERKEZCE PARTİYE KABUL VE KAYIT

Ülkeye büyük hizmeti geçmiş kimseler partiye Genel Başkanca kabul edilir. Merkez Karar ve Yönetim Kurulu, uygun gördüğü kimselerin partiye kaydına karar verebilir. Bunların giriş beyannameleri kanuni ikametgâhlarının bulunduğu ilçeye gönderilerek kayıtları yaptırılır. Genel Başkan ve Merkez Karar Yönetim Kurulu'nca Partiye kabul edilen kimseler hakkında partinin diğer organlarınca hiç bir itiraz ileri sürülemez.

MADDE 7- PARTİDEN AYRILMIŞ OLANLARIN YENİDEN KABULÜ

Partiden ayrılanların yeniden kabulü ancak İl yönetim kurulunun kararı ile mümkündür. İl yönetim kurulu, karar vermeden önce ilçe yönetim kurulunun görüşünü alır. İl Yönetim Kurulunun bu kararı kesindir. Partiden daha önce ayrılmış olan Merkez Karar ve Yönetim Kurulu üyeleri, Merkez Disiplin kurulu üyeleri, milletvekilleri, büyük şehir belediye başkanları, merkez ilçe belediye başkanları ve il başkanlarının yeniden kabulü ancak Merkez Karar ve Yönetim Kurulu'nun kararı ile mümkündür. Bu karar kesindir.

MADDE 8- ÜYELERİN PARTİ İÇİ İLİŞKİLERİ

LİBERAL DEMOKRAT PARTİ üyeleri,

T.C. Anayasası ve kanunlarına, partinin program tüzük ve yönetmeliklerinde belirtilen hükümlerine ve partinin yetkili organlarınca verilen kararlara uymak,

Parti programında belirtilen esaslara aynı fikir ve inanç doğrultusunda üyeler arasında bulunması gereken dostluk, kardeşlik ve arkadaşlık bağlarıyla çalışmak,

Siyasal hayatta, fazilete, üretkenliğe, yeteneğe, emeğe uygun yükselmenin esas olduğuna inanmak ve bu ilkelere uymak,

Siyaseti onurlu bir sosyal hizmet sayarak görev almak için yarışmak,

Her türlü parti faaliyetlerinde açıklık ve özgür tartışmayı esas almak,

Özel yaşamlarında, görev yerlerinde ve işlerinde, üyesi buldukları kurum, kurul ve kuruluşlarda partinin ilkelerine ve doğrultusuna uygun davranmak ve çalışmak,

Partinin ilkelerini yaymak hedeflerini gerçekleştirmek için çalışmak,

Partinin birliğini parti içindeki sevgi, saygı, huzur ve ahengi bozacak davranışlardan sakınmak,

Siyasal görevleri özel çıkarlar için kullanmamak, siyasette etkinlik kazanmak için kimseye şahsi çıkar sağlamamak,

Sosyal ve siyasal hayatta fazileti savunmak, korumak ve gerçekleştirmek için çaba göstermek,

Bu yolda kışkırtıcı hareketlerden kaçınmakla yükümlüdür.

MADDE 9- ÜYELERİN PARTİ DIŞI İLİŞKİLERİ

LİBERAL DEMOKRAT PARTİ üyeleri,

Türkiye Cumhuriyetinde herhangi bir bölgenin, ırkın, mezhebin veya sosyal bir sınıfın diğerine hakim veya imtiyaz sahibi olması amacına yönelik faaliyette bulunamaz,

Yurttaşlara kin, nefret ve partizanlık gibi zararlı duygu ve fikirleri aşılacak sureti ile milli birliği sarsmaya ve bozmaya çalışan her türlü fikir ve davranışlarla savaşmayı vatan borcu bilir,

Ulusal çıkarların kişisel çıkarlardan daha önde geldiği anlayışı ile devlet organlarının bütün işlemlerinde kanun önünde eşitlik ilkesine göre çalışması gerektiğine inanır,

Bütün vatandaşlar arasında sevgi ve saygıya dayalı, samimi bir kardeşliğin oluşması için her türlü çabayı gösterir.

MADDE 10- PARTİ ÜYELİĞİNİN SAĞLADIĞI HAKLAR

LİBERAL DEMOKRAT PARTİ üyeleri parti içi toplantılara katılmak, düşünce ve dileklerini bildirmek,

Kongre delegeliğine ve parti organlarına aday olmak, seçildiklerinde görev alarak çalışmak,

Seçimlerde aday yoklamalarına girmek ve seçildiklerinde partinin aday listelerinde yer almak,

Parti program ve tüzüğünün uygulanması ile ilgili görüş ve düşüncelerini kademelerini izleyerek parti teşkilat ve görevlilerine yazılı ve sözlü olarak duyurmak haklarına sahiptir.

İKİNCİ BÖLÜM - TEŞKİLAT KADEMELERİ

MADDE 11- KADEMELERİ OLUŞTURAN BİRİMLER

Parti Teşkilatı: belde, ilçe, il ve merkez teşkilatı ile Türkiye Büyük Millet Meclisi Parti Grubu, il genel meclisi ve belediye meclisi gruplarından ibarettir. Teşkilat kademeleri aşağıdaki birimlerden oluşur;

1. Belde Teşkilatı

- Belde Başkanı
- Belde Yönetim Kurulu

2. İlçe Teşkilatı

- İlçe Kongresi
- İlçe Başkanı
- İlçe Yönetim Kurulu

3. İl Teşkilatı

- İl Kongresi
- İl Başkanı
- İl Yönetim Kurulu
- İl Disiplin Kurulu

4. Genel Merkez Teşkilatı

- Büyük Kongre
- Genel Başkan
- Merkez Karar ve Yönetim Kurulu
- Genel Başkanlık Divanı
- Merkez Disiplin Kurulu
- Müşterek Disiplin Kurulu

5. Guruplar

- Belediye Meclisi Gurubu
- İl Genel Meclisi Gurubu
- Türkiye Büyük Millet Meclisi Gurubu

MADDE 12- MÜLKİ İDARE TAKSİMATINA UYULMASI

Parti teşkilatı mülki idare bölümlerine uygun olarak; Belde teşkilatı il ve ilçeler dışında belediye teşkilatı olan yerlerde İlçe teşkilatı illerin merkez ilçeleri ve ilçe merkezlerinde, İl teşkilatı il merkezlerinde, Genel merkez teşkilatı Ankara ili merkezinde kurulur. Belde teşkilatı ilçe başkanlığına, ilçe başkanlığı il başkanlığına, il başkanlığı Genel Merkeze bağlıdır. Her mülki idare bölümünde, yukarıda belirtilen teşkilat birimlerinden sadece biri bulunur.

Yardımcı kol, kurul, komisyon ve yurtdışı temsilciliklerin kurulabileceği yerler, Merkez Karar ve Yürütme Kurulu tarafından çıkarılacak yönetmeliklerle düzenlenir.

MADDE 13- PARTİ TEMSİLCİSİ

İlçe seçimlerine katılacak delege seçimlerini gerçekleştirmek ve gerekli işlemleri yürütmek üzere her mahallede ve köyde partiye kayıtlı üyeler arasından biri, ilçe yönetim kurulunca, köy ve mahalle toplantılarında parti temsilcisi olarak görevlendirilir. MKYK uygun gördüğü takdirde temsilcilerinin seçimle tespitine karar verebilir.

MADDE 14- YARDIMCI KURUL VE KOMİSYONLAR

LİBERAL DEMOKRAT PARTİ' nin amaç ve ilkelerine uygun çalışmaların en etkin şekilde yürütülmesi için her kademedeki teşkilât birimleri kendi içlerinde geçici veya sürekli olarak, çalışma, araştırma ve danışma kol, kurul, komisyon, masa ve meclisleri ve yurt dışı temsilcilikleri oluşturabilir. Yardımcı kol, kurul, komisyon ve yurtdışı temsilciliklerin oluşturulma ve çalışma biçimleri ile, bunların görev ve yetkileri, Merkez Karar ve Yönetim Kurulu tarafından çıkartılacak yönetmeliklerle düzenlenir. Bütün parti teşkilâtı, parti tüzüğü ve yönetmelikleri hükümlerinin gösterdiği şekil ve şartlar dışında ve bu hükümlerin göstermediği bir sonuç ve hal tarzına göre karar alamazlar, uygulayamazlar. Böyle kararlar alındığı takdirde Merkez Karar ve yönetim Kurulu bu tür kararları tatbik etmemek ve ettirmemek yetkisine sahiptir.

MADDE 15- KÖY VE MAHALLE TOPLANTILARI, DELEGE SEÇİMLERİ

Köy ve mahalle toplantıları yapma görevi, belde teşkilatı bulunan yerlerde belde yönetim kuruluna, diğer köy ve mahallelerde köy ve mahalle parti temsilcisine aittir. İlçe yönetim kurulu gerekli gördüğü hallerde toplantılara müşahit yollayabilir. Köy ve mahalle toplantıları yapılmadan önce, İlçe başkanlığı, ilçeye bağlı her köy ve mahallede oturan parti üyelerinin listelerini, üye kayıt defterine uygun olarak ayrı ayrı hazırlayıp, ait olduğu köy ve mahallenin parti temsilcisine, belde teşkilatı olan yerlerde belde yönetim kuruluna gönderir. Adreslerin açıkça yazıldığı bu listeler toplantılardan on beş gün önce, köy ve mahallede uygun bir yere, ilçede parti binasının kapısına asılarak ilan edilebilir. Partiye kayıtlı olduğu halde isim listeye yazılmamış, ya da o muhtarlıkta oturmadığı veya işyeri olmadığı halde listeye adları yazılmış üyeler hakkında, listelerin

asıldığı tarihten itibaren 5 gün içinde, herhangi bir üye tarafından ilçe yönetim kuruluna itiraz edilebilir. İlçe yönetim kurulu itirazları 3 gün içinde karara bağlar ve listelerde gereken düzeltmeleri yaparak aynı şekilde ilan eder. Karar derhal alındı belgesiyle şikâyetçiye tebliğ edilir. İlçe yönetim kurulu 3 gün içinde karar vermez veya şikâyetçinin itirazını reddederse, ilgili il yönetim kuruluna itiraz edebilir. İl yönetim kurulunun verdiği karar kesin olup, ilçe yönetim kurulu bu karara göre işlem yapmak zorundadır. Üyenin il yönetim kurulundan alacağı karar, toplantıya iştirak için yeterlidir. Köy ve mahalle toplantılarının tarihi, saati ve yeri (bu yerin herkese açık olması lazımdır.) toplantı gününden 10 gün önce toplantının yapılacağı köy ve mahallede uygun bir yere, ilçede parti binasının kapısına asılır. Köy ve mahalle toplantıları, parti temsilcisi tarafından veya belde teşkîlatı olan yerlerde belde başkanı tarafından ilan edilen gün, saat ve yerde yoklama ile açılır. Kayıtlı üyelerin yarısından bir fazlası hazır olmadığı takdirde, toplantı bir saat sonraya bırakılır. İkinci toplantıda hazır bulunan üyelerle iktifa olunur. Köy ve mahalle toplantılarında, bu tüzüğün 18. Maddesine uygun olarak ilçe kongresine katılacak miktarda asil, bu sayının yarısı kadar yedek delege seçilir ve seçim tutanağı eğer ilçe başkanlığı tarafından görevlendirilmiş kadar yedek delege seçilir ve seçim tutanağı eğer ilçe başkanlığı tarafından görevlendirilmiş müşahit varsa bu müşahidinde imzasını da alarak derhal ilçe başkanlığına gönderilir. Merkez Karar ve Yönetim Kurulu, her türlü delege seçimlerini kısmen veya tamamen iptal etmeye, yeniden yaptırmaya ve lüzum gördüğü hallerde delege seçimlerini bizzat yürütmeye ve yürütecek görevlileri seçmeye yetkilidir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM - BELDE TEŞKİLATI

MADDE 16- BELDE YÖNETİM KURULU

İl ve ilçeler dışında belediye teşkîlatı bulunan her yerde bir başkan ile en az iki en çok dört üyeden oluşan belde yönetim kurulu teşkil edilir. Belde teşkîlatının ilk kurucu başkan ve yönetim kurulu, ilçe yönetim kurulunun görüşü alınmak suretiyle, il yönetim kurulu tarafından atanır. Belde başkanı ile yönetim kurulları, her kongre döneminde bağlı olduğu ilçe kongresinden önce, delege tesbitleri için tüzüğün 15. Maddesi uyarınca o belde de yapılacak olan toplantıda, aşağıdaki şekle göre seçilir.

İlgili beldenin belediye hudutları dahilinde ikamet eden veya işyeri bulunan her üye, belde yönetim kurulu başkan veya üyelikleri için adaylığını koyabilir yahut aday gösterebilir. Belediye meclisi ve il genel meclisi üyeleri belde teşkîlatında görev alamaz. Adayların belirlenmesine müteakip toplantı başkanının nezaretinde yapılacak gizli oylamada en fazla oy alan adaylar asıl üyeliğe, sonra gelen adaylar yedek üyeliğe seçilmiş olur. Yeter sayıda yedek üye çıkmaması halinde olan mevcutla iktifa olunur. Belde yönetim kurulu asıl üyeliğine seçilenler kendi aralarında gizli oyla bir başkan seçer. Başkan seçiminde salt çoğunluk aranır. Belde başkan ve yönetim kurulu, bağlı olduğu ilçe yönetim kurulunun üçte iki çoğunlukla alacağı görevden uzaklaştırma kararını, il yönetim kurulunun üçte iki çoğunlukla onaylaması ile görevden alınabilir. MKYK'nın görevden alma hakkı saklıdır.

MADDE 17- GÖREV VE YETKİLER

Belde yönetim kurulu belediye hudutları dahilinde partinin hizmetlerini yerine getirmekle görevlidir. Belde yönetim kurulu:

Belde halkının partiye karşı ilgi ve sevgisini arttırmak,

Partinin program ve prensiplerini yaymak için gayret sarfeder,

Belde sakinlerinin üye olmaları için çalışır,

Belde kamu hizmetleri ile ilgilenir,

Belde hudutları dahilinde ikamet eden partili üyelerin onaylı bir listesini parti başkanlığından alarak toplantılar için hazır bulundurur.

İlçe kongresi için yapılacak delege seçimini, ilçe başkanlığının göstereceği takvimi içerisinde gerçekleştirir. Bu amaçla yapılacak toplantının yer, gün ve saatini mahalli usullerle partililere duyurur.

Belde teşkilatında görev alan başkan ve üyelerin ad ve soyadlarını, doğum yeri ve tarihlerini, meslek ve sanatlarını, ikametgahlarını gösterir onaylı listelerin birer örneğini seçimden sonra ki bir hafta içerisinde kaymakamlığa tevdi edilmek üzere ilçe başkanlığına verir.

Üst kademelerin vereceği talimat ve görevleri yerine getirir.

Seçimlerde parti adaylarının kazanmaları için çaba harcar.

Belde teşkilatı hudutları dahilinde bulunduğu ilçe yönetim kuruluna bağlıdır. Bu itibarla çok acil ve önemli bir sebep olmadıkça il başkanlığı ile yazışmaya girmez.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM - İLÇE VE İL TEŞKİLATI

MADDE 18- İLÇE KONGRESİ DELEGELERİ

İlçe kongresi seçilmiş ve tabii üyelerden teşekkül eder. Seçilmiş üyeler 400'den fazla olamaz.

1. Seçilmiş üyeler

İlçeye bağlı mahalle ve köylerdeki kayıtlı ve partili üye sayısı 400 veya daha fazla ise;400 sayısı, partinin son milletvekili genel seçiminde o ilçede aldığı oy sayısı toplamına bölünür, elde edilen katsayı her köy ve mahallede son milletvekili genel seçiminde

partinin aldığı oy sayısı ile çarpılır. Çıkan sayı köy ve mahalleden seçilecek delege miktarını gösterir.

Her belde, mahalle ve köyün ilçe kongresine göndereceği delege sayısı ilçe yönetim kurulunca tespit edilerek, delege seçimlerinden 3 ay önce il yönetim kuruluna gönderilir. Bu listeler il yönetim kurulunca incelenip tasdik edilmek suretiyle kesinleşir. Bu listelere karşı tasdik tarihinden itibaren 1 ay içerisinde Genel merkez teşkilat başkanlığına itiraz edilebilir. İtiraz üzerine teşkilat başkanlığınca verilen karar kesindir.

Köy ve mahalleye isabet eden delege sayısı kadar o köy ve mahallede partili üye yoksa, eksik üye kadar delegelik boş bırakılır. Bu delegelik başka bir köy veya mahalleden doldurulamaz.

Köy ve mahallenin genel seçiminden sonra kurulması, kaldırılması, bölünmesi birleştirilmesi gibi sebeplerle buralarda partinin aldığı oy miktarının resman tespit edilememesi halinde delege miktarının tespitine il yönetim kurulunun önerilerini dikkate alarak Genel Merkez Teşkilat Başkanlığı yetkilidir.

2. Tabii Üyeler

İlçe başkanı, ilçe yönetim kurulu üyeleri, partili ilçe belediye başkanı ve ilçeye bağlı diğer belediyelerin başkanları, ilçe kongresinin tabii üyesidir. Merkez ilçelerde büyükşehir belediye başkanı hariç olmak üzere, partili il belediye başkanı ve merkez ilçe çevresindeki diğer partili belediye başkanları merkez ilçe kongresinin tabii üyesidir.

3. Onur Üyeleri

Parti üyeliği devam eden eski ilçe başkanları, o ilçede belediye başkanlığı yapmış olan üyeler ile ilçenin bağlı bulunduğu ilin partili eski ve yeni milletvekilleri, o ilçenin partili il genel meclisi üyeleri, ilçe kongresinin onur üyeleridir. Bu üyeler söz alabilir fakat oy kullanamazlar.

MADDE 19- DELEGE LİSTESİNİN SEÇİM KURULUNA BİLDİRİLMESİ

İlçe başkanlığı köy ve mahalle toplantılarından sonra ilçe kongresi için seçilen delegelerin listesini, kongreden en az 15 gün önce, iki nüsha halinde o yerin ilçe seçim kurulu başkanına vermekle yükümlüdür. İlçede birden fazla ilçe seçim kurulu bulunması halinde delege listeleri birinci ilçe seçim kurulu başkanına verilir. İlçe seçim kurulu tarafından onaylanan delege listesi ilçe kongresinin yoklama cetvelini teşkil eder.

MADDE 20- İLÇE KONGRELERİ

İlçe kongreleri yasa ve parti tüzüğüümüzde belirlenen zamanlarda olağan ve gerek duyulan zamanlarda olağanüstü toplanır. İlk toplantıda gerekli yasal çoğunluk sağlanamadığı takdirde ikinci toplantı çoğunluk aranmaksızın yapılır. İki toplantı

arasındaki süre 1 günden az 7 günden fazla olamaz. Toplantının günü, yeri, saati, gündemi ve erteleme vukuunda ikinci toplantının günü saati ve yeri toplantı saatinden en az on gün önce toplantının yapılacağı yerde ve bağlı bulunduğu il merkezinin ilan panosunda asılarak üyelere duyurulur. İlçe başkanlığı delegelerin toplantının, tarih, yer ve saati ile gündeminden haberdar olmasını sağlamak için uygun göreceği yazılı ve sözlü haberleşme tedbirlerini almakla yükümlüdür.

MADDE 21- İL KONGRESİ İÇİN SEÇİLECEK DELEGE SAYISI

İlçe kongresinde il kongresi için seçilecek delege sayısı partinin o ilçe seçim çevresinde son milletvekili genel seçimlerinde aldığı oya göre aşağıdaki şekilde hesaplanır. 600 sayısı, son milletvekili genel seçimlerinde o il seçim çevresinde partinin aldığı toplam oy sayısına bölünür, partinin aynı seçimlerde o ilçede aldığı oy sayısı ile çarpılır. Bulunan sayı, o ilçe kongresinde il kongresi için seçilecek delege sayısını gösterir. Genel seçimlerden sonra ilçe teşkilatının yeniden kurulması, kaldırılması, birleştirilmesi, bölünmesi veya diğer sebeplerle ilçede partinin aldığı oy miktarının resmen tespit edilmemesi halinde delege miktarının tesbitine genel merkez teşkilat başkanlığı yetkilidir.

MADDE 22- İLÇE YÖNETİM KURULU

İlçe yönetim kurullarında görev alacak üyelerin sayısı, 1(bir) başkan 4 (dört) üyeden oluşur. İlçe kongreleri Başkan ve Yönetim Kurulu üyeleri ile birlikte Yönetim Kurulu üye sayısı kadar Yedek Yönetim Kurulu üyesini de seçer. Belirlenen sayıda Yedek Üye bulunamaması halinde mevcut ile iktifa olunur.

Haklarında geçici de olsa çıkarma cezası verilmiş olup ceza süresi henüz dolmamış bulunan üyeler ilçe yönetim kurullarında ve parti organlarının hiçbirinde görev alamazlar.

MADDE 23- İL KONGRESİ DELEGELERİ

İ kongresi seçilmiş üyelerden ve tabii üyelerden teşekkül eder. Seçilmiş üye sayısı 600'den fazla olamaz.

1. Seçilmiş Üyeler

İl kongresi için ilçe kongrelerince, seçilen delegelerdir.

2 Tabii Üyeler

İlin partili milletvekilleri, il başkanı, il yönetim kurulu üyeleri, il disiplin kurulu başkanı, il disiplin kurulu üyeleri, büyükşehir belediyesi başkanı il kongresinin tabii üyeleridir.

3. Onur Üyeleri

Parti üyeliği devam etmesi kaydı ile, eski il ve disiplin kurulu başkanları, büyükşehir ve il eski belediye başkanları, ilin partili eski milletvekilleri ve il belediye başkanı, il genel meclisi ve büyükşehir veya il belediye meclisi üyeleri ile yönetim kurulu yedek üyeleri il kongresinin onur üyeleridir. Bu üyeler kongrede söz alabilir fakat oy kullanamaz.

MADDE 24- DELEGE LİSTESİNİN SEÇİM KURULUNA BİDİRİLMESİ

İl başkanlığı, ilçe kongrelerinde il kongresi için seçilen delegelerin listesini iki nüsha halinde, kongreden en az 15 gün önce Yüksek seçim Kurulu'nun il kongresi için belirlediği seçim kurulu başkanına verir. İl seçim kurulu başkanı tarafından onaylanan delege listesi kesinleşir ve il kongresinin yoklama cetvelini teşkil eder.

MADDE 25- İL KONGRELERİ

İl kongreleri yasa ve parti tüzüğümüzde belirlenen zamanlarda olağan ve gerek duyulan zamanlarda olağanüstü toplanır. İlk toplantıda gerekli yasal çoğunluk sağlanamadığı takdirde ikinci toplantı çoğunluk aranmaksızın yapılır. İki toplantı arasındaki süre 1 günden az 7 günden fazla olamaz. Toplantının günü, yeri, saati, gündemi ve erteleme vukuunda ikinci toplantının günü saati ve yeri toplantı tarihinden en az on gün önce toplantının yapılacağı yerde ve bağlı bulunduğu il merkezinin ilan panosunda asılarak üyelere duyurulur. İl başkanlığı delegelerin toplantının tarih, yer ve saati ile gündeminden haberdar olmasını sağlamak için uygun göreceği yazılı ve sözlü haberleşme tedbirlerini almakla yükümlüdür.

MADDE 26- BÜYÜK KONGRE İÇİN SEÇİLECEK DELEGE SAYISI

Her il kongresinde, o ili büyük kongrede temsil edecek delege sayısı Türkiye Büyük Millet Meclisi üye tam sayısının iki katından fazla olmamak kaydıyla şu şekilde hesaplanır:

Her ilden son genel seçimlerde çıkartılan milletvekili sayısı 2(iki) ile çarpılır. Bulunan sayı ilin büyük kongreye seçilecek delege sayısını gösterir.

Olağan il kongrelerinde, büyük kongre için kaç delege seçileceği kongrelerin başlamasına karar verildiği tarihte Teşkilât Başkanlığınca hesap edilerek Merkez Karar ve Yönetim Kurulu'nun onayından sonra il başkanlıklarına bildirilir.

MADDE 27- İL YÖNETİM KURULU

İl yönetim kurullarında görev alacak üyelerin sayısı, 1 (Bir) Başkan ve 5 (Beş) Üyeden oluşur.. İl Kongreleri, Yönetim Kurulu Başkan ve Üyeleri ile birlikte, Yönetim Kurulu üye sayısı kadar yedek Yönetim Kurulu üyesini de birlikte seçer. Belirtilen sayıda yedek üye bulunulamaması halinde mevcutla iktifa olunur.

Haklarında geçici de olsa çıkarma cezası verilmiş olup ceza süresi henüz dolmamış bulunan üyeler ilçe yönetim kurullarında ve parti organlarının hiçbirinde görev alamazlar.

BEŞİNCİ BÖLÜM - İLÇE VE İL KONGRELERİ HAKKINDA MÜŞTEREK HÜKÜMLER

MADDE 28- KONGRE DÖNEMİ VE DELEGELER

İlçe ve il kongrelerinin toplantı dönemi, Merkez Karar ve Yönetim Kurulunca tespit olunur. Bu süre iki yıldan az üç yıldan fazla olamaz. İlçe ve il kongrelerinde, üst kademe kongresi için belirtilmiş sayı kadar asil, bu miktarın yarısı kadar yedek delege seçimi yapılır. İlçe il kongrelerinin görev süreleri kendilerini seçen kongrenin müteakip olağan toplantısına kadar devam eder. MKYK gördüğü lüzum üzerine istediği yerlerde ve istediği zaman yeni delege seçimine karar verebilir.

MADDE 29- KONGRE GÜNDEMİNİN DÜZENLENMESİ

İl kongresinin gündemi il yönetim kurulu, ilçe kongresinin gündemi ilçe yönetim kurulu tarafından düzenlenir. Kongrede hazır olan delegelerin çoğunluğunun kararı ile gündem maddelerinin sırası değiştirilebilir veya gündeme yeni maddeler ilave edilebilir. Ancak bu konudaki tekliflerin hazır olan delegelerin en az beşte biri tarafından yazılı olarak yapılması gerekir. Üst kademelerin yazılı olarak bildirdiği konular alt kademelerde kongre gündemine konulur.

MADDE 30- KONGRE BAŞKANLIK DİVANİ

Kongreyi Başkanlık Divanı yönetir. Kongre açıldıktan sonra bir başkan, bir ikinci başkan ve yeteri kadar katip üyeden teşekkül eden Başkanlık Divanı seçilir. Kongre Başkanı, gizli oyla seçilir Aday tek ise bu seçim işaret oyu ile yapılır. İkinci başkan ve katipler işaret oyu ile seçilir. Divan, üyelerin salt çoğunluğu ile karar alır. Oylarda eşitlik halinde başkanın bulunduğu tarafın görüşü kabul olunur.

MADDE 31- KONGRE BAŞKANININ GÖREV VE YETKİLERİ

Kongreyi Başkanı, toplantı düzenini sağlamak ve tutanağın yazılmasını kontrol etmekle görevlidir. Kongrenin kanun ve tüzük hükümleri çerçevesinde tamamlanması için kongre başkanı lüzum gördüğü tedbirleri alabilir. Kongre başkanı kongre düzenini bozanları, söz hakkının kullanılmasına engel olanları, kışkırtıcılık yapanları, ikaza rağmen konu dışında konuşanları, gerekiyorsa divan kararı ile kongre salonu dışına çıkarmak yetkisine sahiptir. Bu konuda alınacak kararlar kesindir.

MADDE 32- KONGRENİN GÖREV VE YETKİLERİ

Kongreler adını taşıdıkları yönetim kurullarının üst karar ve denetim organlarıdır. Kongrelerde her çeşit yurt sorunları, mahalli ve ülke genelini ilgilendiren her konu ile

ilgili olarak görüşmeler yapılır ve mahalli konularda oluşturulan politikaların seçilecek yeni yönetim kurulunun icraatı için genel bir çerçeve oluşturması ve genel konularda oluşturulan görüşlerin parti yönetim kademeleri ve üst organlara götürülmesi yönünde kararlar alınır. Bu nedenle her kongre;

1. Kendi kademesi yönetim kurulunun bütün çalışmalarını tetkik ve müzakere eder. Gelecek hizmet dönemi için seçilecek yeni yönetim kurulunca yapılması gereken işler hakkında gerekli direktifleri verir, kararları alır.
2. Delegelerin tekliflerini inceler, yetkisi içinde olanları karara bağlar, olmayanları yönetim kurulu aracılığıyla bir üst kademeye gönderir.
3. Yönetim kurulunun çalışma raporunu, hesap durumunu inceler, kabul veya reddeder.
4. Gelecek çalışma dönemine ait ve yönetim kurulunca hazırlanmış bütçeyi görüşerek karara bağlar.
5. İlçe kongresi; İlçe başkanını ve ilçe yönetim kurulunun asil ve yedek üyelerini, il kongresine gidecek delegelerin asil ve yedek üyelerini yargı gözetimi altında gizli oy ve açık tasnif esasına göre seçer.
6. İl kongresi, il başkanını, il yönetim kurulunun asil ve yedek üyelerini, il disiplin kurulu asil ve yedek üyelerini ve kongreye gidecek delegelerin asil ve yedek üyelerini yargı gözetimi altında gizli oy ve açık tasnif esasına göre seçer.

MADDE 33- KONGRE KURALLARI

1. Kongrede ilk önce yönetim kurulunun faaliyet ve hesap raporu okunur. Faaliyet raporu ve yönetim kurulunun hesap durumu hakkında görüşme yapıp karar verilmeden seçimlere geçilemez. Aksi halde yapılan işlemler geçersiz sayılır.
2. Kongre isterse, yönetim kurulunun kesin hesap raporunu ve hesap durumunu, seçeceği hesapları inceleme komisyonuna verir. Komisyon derhal toplanır, en kısa zamanda raporunu hazırlar ve başkanlık divanına teslim eder.
3. Kongrede söz hakkı, Genel Başkan, Genel başkanlık divanı üyeleri, Merkez karar ve yönetim kurulu üyeleri, Partili milletvekilleri , üst kademe temsilcileri, seçilmiş delege ve tabii üyeler ile onur üyelerine aittir. Başkanlık divanının teklifi ve kongrenin kabulü ile diğer kişilere de söz verilebilir. Çalışma raporuna muhalefet şerhi vermiş olan kurul üyesine rapor lehinde söz verilemez.
4. Kongrelerde yönetim kurullarının ibrası için yapılacak oylamalara, o kademenin başkan ve üyeleri katılamaz.

5. Kongre tutanakları; kongre başkanlık divanınca imzalanır. İlçe kongresinde üç, il kongresinde iki nüsha olarak düzenlenen bu tutanaklar kongre başkanlık divanı tarafından kendi yönetim kuruluna, üst kademe yönetim kuruluna ve Genel Merkez Teşkilatlanma Başkanlığına en kısa zamanda taahhütlü mektupla gönderilir veya imza mukabilinde teslim edilir.

6. Başkanlık divanı hariç olmak üzere, madde 11 de belirtilen tüm parti organları seçimle iş başına gelir. Her parti üyesi, tüm parti görevleri için aday olabilir, ancak seçimle gelinen kurullardan aynı anda ancak birinde görev alabilir.

7. İlçe ve il kongrelerinde, Başkan, Yönetim kurulu üyesi ve kongre üyesi seçilmek üzere aday olacak üyelerin adaylıklarını olağan kongrelerde kongre tarihinden 10 gün önce, olağanüstü kongrelerde ise 5 gün önce kongreyi düzenleyen organa bildirmeleri gereklidir. Genel Başkan, Merkez Karar ve Yönetim kurulu ve Merkez Disiplin kurulu adaylarının ise, olağan büyük kongre tarihinden 15 gün, olağanüstü kongre tarihinden 7 gün önce adaylıklarını kongreyi düzenleyen makama bildirmeleri gereklidir. Daha sonraki adaylık başvuruları geçerli değildir.

MADDE 34- SEÇİMLERİN YAPILMASI

İl ve ilçe organları ile üst kongre delegelerinin seçimleri, yargı gözetimi altında gizli oy ve açık tasnif esasına göre aşağıdaki şekilde yapılır;

Seçim yapılacak il ve ilçe kongrelerinin delegelerini belirleyen listeler, ilgili ilçe seçim kurulu başkanlıklarına verilir ve kongrenin yeri, günü, saati ile çoğunluk sağlanamadığı takdirde yapılacak ikinci toplantıya ilişkin hususlar bildirilir.

Seçim kurulu başkanı, gerektiğinde ilgili kayıt ve belgeleri getirtip incelemek suretiyle varsa noksanları tamamlattırdıktan sonra kongreye katılacakları belirleyen listeleri tasdik ve iade eder.

Onaylanan liste ile toplantıya ilişkin diğer hususlar kongrenin toplantı tarihinden 7 gün önce kongresi yapılacak kademenin bulunduğu binada asılmak suretiyle ilan edilir. İlan süresi üç gündür.

İlan süresi içerisinde, listeye yapılacak itirazlar hakim tarafından incelenir ve en geç iki gün içinde kesin olarak karara bağlanır. Bu suretle kesinleşen listeler ile toplantıya ilişkin diğer hususlar hakim tarafından onaylanarak kongresi yapılacak teşkilata gönderilir.

Seçim kurulu başkanı, bir başkan ile iki üyeden oluşan yeteri kadar seçim sandık kurulu oluşturur. Sandık kurulu başkanı ve bir üyesi memur, diğer üyesi de aday olmayan üyeler arasından seçilir. Ayrıca her sandık için aynı şekilde üçer yedek üye belirlenir. Seçim sandık kurulu başkanının yokluğunda kurula memur üye başkanlık eder.

Seçim sandık kurulu; kanun, parti tüzüğü ve kongre yönetmeliğinin ön gördüğü esaslara göre seçimlerin yürütülmesi, yönetimi ve oyların tasnifi ile görevli olup, bu görevleri seçim ve tasnif işleri bitinceye kadar aralıksız devam eder.

Bütün kongrelerde tüm adayların isimlerinin yer aldığı çarşaf liste yöntemi uygulanır.

Ancak seçimlere ayrı liste ile girmek isteyen birden fazla gurup varsa ve gerek yasaların gerekse Parti tüzüğüne belirlediği süreler içinde başvurusunu yapmış bağımsız aday yok ise gurup listeleri ayrı, ayrı ve Başkan, Yönetim ve disiplin kurulları Asil ve Yedek Üyeleri adaylarını gösterir şekilde hazırlanarak oylamaya sunulur. Kullanılan oylar, listeler esas alınarak çoğunluk sistemine göre değerlendirilir. Başkan, Yönetim ve Disiplin Kurulu Asil ve Yedekleri, en çok oy alan listede yazılı Başkan, Yönetim ve illerde Disiplin Kurulu adaylarından listelerde gösterilen konumlarına göre oluşur. Şu kadar ki, seçimde kullanılan geçerli oyların %20 sinden az oy alan listeler değerlendirmeye alınmaz.

Nispi temsil sisteminin ayrıntıları MKYK tarafından hazırlanacak yönetmelikle düzenlenir.

Seçimlere girecek liste sayısı biri geçmediği ve tüm kurullar için asil ve yedek üyeleri gösterir tek liste sunulduğu ve başkaca bir aday çıkmadığı takdirde, seçimler seçim kurulunun onaylayacağı bu listenin onaylayacağı oy pusulası olarak kullanılması suretiyle yapılır.

Seçim kurulunca gönderilen seçmen listesinde adı yazılı olmayan üye oy kullanamaz. Oy verecek partili üye, nüfus hüviyet cüzdanı veya resimli üyelik kimlik kartı veya kimlik tespiti amacıyla düzenlenmiş resmi bir belge ile delege olduğunu ispat ettikten ve listedeki isminin karşısındaki yeri imzaladıktan sonra oyunu kullanır.

Seçimi yapılacak kurulu oluşturan üye sayısından çok ismin yazıldığı oy pusulaları ile seçilecek organı oluşturan üye sayısının yarısından az adayın adının yazıldığı oylar geçersiz sayılır.

Seçimin devamı sırasında yapılan işlemlerin veya tutanakların düzenlenmesinden itibaren iki gün içerisinde seçim sonuçlarına yapılacak itirazlar hakim tarafından aynı gün incelenir ve karara bağlanır.

MADDE 35- İL VE İLÇE BAŞKANININ YENİDEN SEÇİLMESİ

İl ve ilçe başkanı en fazla 3 yıl için seçilir, aynı kişi tekrar seçilebilir.

MADDE 36- ŞİKÂYET VE İTİRAZLAR

Köy ve mahalle toplantıları ile kongreler hakkındaki şikâyet ve itirazlar aşağıdaki usullere göre yapılır;

1. Köy ve mahalle toplantıları hakkındaki şikâyet ve itirazlar, o köy ve mahallede partiye kayıtlı üyelerin en az beşte ikisi tarafından toplantıdan sonraki 3 gün içinde il yönetim kuruluna yapılır. İl yönetim kurulu şikâyet konusu olan toplantıya ait dosyayı göndermesini ve görüşünü bildirmesini ilçe yönetim kurulundan ister. İlçe yönetim kurulu iki gün içinde bu isteği yerine getirir. İl yönetim kurulu, dosyanın gelişini izleyen iki gün içinde şikâyet ve itirazı iki gün içinde karara bağlar. İlçe yönetim kurulu görüşünü bildirmez ve dosyayı göndermezse İl yönetim kurulu beklemezsizin karar verir.

2. İlçe kongresine, seçim işlem ve sonuçları dışındaki sebeplerle ileri sürülecek şikâyet ve itirazlar, kongreye katılan delegelerin en az beşte ikisi tarafından, kongreden sonraki üç gün içinde yönetim kuruluna yapılır. İl yönetim kurulu, şikâyet konusu kongreye ait dosyayı inceler ve iki gün içinde karara bağlar. Taraflar il yönetim kurulunun bu kararına karşın kararın tebliğ ve ilanından başlayarak 3 gün içinde Genel Merkeze itiraz edebilir. Genel Merkezin kararı kesindir.

3. İl kongresine seçimler dışında yapılacak şikâyet ve itirazlar il kongresine katılan delegelerin en az beşte ikisi tarafından kongreden sonraki 3 gün içinde Merkez Karar ve Yönetim Kuruluna yapılır. Merkez Karar ve Yönetim Kurulu, on beş gün içinde itirazı karara bağlar. Merkez Karar ve Yönetim Kurulu'nun kararı kesindir.

Bir ilçenin köy ve mahallelerinin tamamında veya bir kısmında toplantı yapılmadan yapılmış gösterildiği, ilçe veya il kongresi yapılmadan yapılmış gibi gösterildiğini Merkez Karar ve Yönetim Kurulu haber alırsa, bu toplantı ve kongreleri geçersiz sayarak yeniden yapılmasını ister.

Yukarıdaki süreler içinde görevlerini yapmayanlar, ilgili evrak ve tutanakları kasıtlı olarak yok edenler ve işlerin gecikmesine sebep olanlar hakkında disiplin hükümleri uygulanır.

ALTINCI BÖLÜM - İLÇE VE İL YÖNETİMİ KURULLARI HAKKINDA MÜŞTEREK HÜKÜMLER

MADDE 37- KURUCU YÖNETİM KURULLARI

Belde, ilçe ve il kademelerinin ilk kuruluşunda, yetkili genel merkez organları tarafından kurucu yönetim kurulları oluşturulur. Kurucu yönetim kurulları kendi kademelerinin toplantı ve kongrelerine kadar seçilmiş yöneticilerin hak ve yetkilerine sahip olarak görev ifa eder. Parti üyelikleri devam ettiği sürece, kurucu il başkanı ve kurucu il yönetim kurulu üyeleri ilk il kongresinin, kurucu ilçe başkanı ve kurucu ilçe yönetim kurulu üyeleri ise ilk ilçe kongresinin tabii üyeleridir.

MADDE 38- YÖNETİM KURULLARININ GÖREV BÖLÜMÜ

İl yönetim kurulları ilk toplantılarında kendi aralarında iki ikinci başkan, bir sekreter ve bir muhasip; ilçe yönetim kurulları ilk toplantılarında kendi aralarında bir ikinci başkan,

bir sekreter ve bir muhasip seçmek suretiyle görev bölümü yapar. Kurul üye sayısının asgari salt çoğunluğu ile seçim yapılır. Seçilmek için toplantıya katılanları salt çoğunluğunun oyunu almak yeterlidir. Son nüfus sayımına göre nüfusu bir milyonu aşan illerde 3, büyük şehir statüsündeki illerde 4, nüfusu iki yüz elli bini aşan ilçelerde 2 ikinci başkan seçilir. Başkan, ikinci başkan, sekreter, üye ve muhasip üyenin görevleri şöyledir;

Başkan: Partiyi temsil eder. Başkanlığa bağlı teşkilatı denetler. Hesap işlerine ait belgeleri muhasip üye ile birlikte imzalar, yokluğunda kendisine hangi yardımcının vekalet edeceğini belirler.

İkinci Başkan: Başkanın yardımcısıdır, başkanın kendisine vereceği işlere bakar.

Sekreter Üye: Kanun, tüzük ve yönetmelikler uyarınca gerekli defterleri tutar. Yönetim kurulu tutanaklarını düzenler, karar defterlerini yazar ve imza ettirir, dosyaları ve her çeşit evrakı muhafaza eder. Başkan ve ikinci başkan bulunmadığı zaman partiyi temsil eder.

Muhasip Üye: Yönetim kurulunun hesap işlerine bakar. Kanun, tüzük ve yönetmelikler uyarınca muhasebe defterini tutar. Harcamaların kurul kararına uygun olmasından başkanla birlikte sorumludur. Aidatları tahsil eder ve bunun için gerekli tedbirleri alır. Gelir bulmak imkanlarını kurula teklif eder. Kongreye sunulacak kesin hesap raporunu ve bütçe tasarısını hazırlar.

Kurulun sorumlu olduğu işler, yönetim kurulu kararıyla üyeler arasında bölüşülür. Görevliler verilen görevlerin yerine getirilmesinden birinci derecede sorumludur.

İkinci başkan, sekreter ve muhasip üyeden biri veya birkaçı değiştirilebilir. Ancak bunun için yönetim kurulu üye sayısının üçte iki teklifi şarttır. İlk iki değişiklik salt çoğunlukla, daha sonraki değişiklikler üçte iki çoğunlukta olur.

MADDE 39- KURUL TOPLANTILARI, İSTİFA ETMİŞ SAYILAN ÜYELER

İl ve ilçe yönetim kurulları, ayda en az iki defa, üye tam sayısının salt çoğunluğu ile toplanır ve bu tüzükle aksine hüküm yoksa, mevcudun çoğunluğu ile karar verir. Başkan yeter sayıya dahildir. Toplantılar münhasıran il veya ilçe merkezi binasında yapılır. Kararlar mevcut üyeler tarafından imzalanarak saklanır. Katılmayan üyeler karar defterinde gösterilir. Birbirini takip eden 3 toplantıya katılmayan üye istifa etmiş sayılır. Ancak bu hükmün uygulanabilmesi için her toplantının gün ve saatinin, alındı belgesi mukabilinde tebliğ edilmiş olması şarttır. Hakkında istifa etmiş kararı verilen üyenin bir üst kurula itiraz hakkı vardır. İtiraz üzerine verilen karar kesindir. Kongrenin başlangıcı tarihinden bitimine kadar bu hükmün uygulanması için Teşkilat başkanlığının onayının alınması gerekir. Herhangi bir nedenle yönetim kurulu üyeliklerinden birinin boşalması

halinde kongrede aldıkları oy sırasına göre yedek yönetim kurulu üyeleri göreve çağırılır.

MADDE 40- İLÇE VE İL YÖNETİM KURULUNUN GÖREV VE YETKİLERİ

Yönetim Kurulları;

1. Kanun ,tüzük ve yönetmelik hükümlerini, Merkez Karar ve Yönetim Kurulu kararlarını, üst kademelerin vereceği talimatları ve kendisini göreve getiren kongrenin kararlarını yerine getirmek , ve kendine bağlı teşkîlatı denetlemek ve alt teşkîlat kademelerinin çalışmalarını koordine etmek,

2. Partinin üye sayısını ve tarafların partiye olan ilgisini arttırmak, parti görüşlerini anlatmak ve yaymak, partiyi güçlendirmek, seçimlerde parti adaylarının kazanması için çalışmak,

3. Ülkenin toplumsal sorunlarını izlemek, bilgi toplamak politika oluşturmak, bu politika ve bilgileri üst kademelere bildirmek, parti adaylarını ve seçilmişleri bilgilendirmek, aydınlatmak yoluyla denetleme ve uyarma görevini yerine getirmek,

4. Sürekli komisyonlar kurmak, bu konuda üyeleri görevlendirmek ve bu üyelerden danışma kurulları oluşturmak,

5. Üst kademeler ile bilgi alışverişi yapılarak siyasal, sosyal ve kültürel etkinlikler düzenlemek,

6. Kongreleri toplantı tarihinden en az yedi gün önce mahallin mülki amirine bildirmek,

7. Kademe kongrelerinin delege listelerini 2820 sayılı Siyasi Partiler Kanununun 21. Maddesinde, öngördüğü şekilde ismen hazırlayıp, kongre başkanlık divanına vermek,

8. 2820 sayılı Siyasi Kanunun 33. Maddesinde öngörüldüğü şekilde kongreler hariç olmak üzere, her kademedede, yönetim kurulu başkanlığına, yönetim kurulu asil ve yedek üyeliklerine, disiplin kurulu başkanlığı ile asil ve yedek üyeliklerine seçilenlerin, parti tüzüğünde belirtilen bir göreve getirilenlerin adlarını, soy adlarını, doğum yer ve tarihlerini, meslek ve sanatlarını, ikametgahlarını; o mahallin en büyük mülki amirliğine seçim veya atamadan başlayarak 15 gün içinde yazıyla bildirmek,

9. Kendi kongrelerinde görüşülecek işleri hazırlamak, çalışma ve kesin hesap raporu ile dönem bütçe tasarısını kongreye sunmak,

10. Parti gelirinin en elverişli şekilde toplanması ve yeni gelir kaynaklarının bulunması için tedbirler almak,

11. Partililer ve partiler arasındaki geçimsizliği önlemek ve ara bulmak,

12. Acil bir neden olmadıkça bir üst kademe ile yazışmaya girmeden sırayı gözetmek suretiyle alt ve üst kademe ile nezaket ve saygı dairesinde sözlü ve yazılı ilişkilerde bulunmak ve hizmet beraberliğini devam ettirmek,

13. Parti alt yönetim kurullarını en az altı ayda bir denetlemek,

14. İlçe ve il yönetim kurullarınca kendi delegelerinin katılımıyla yılda en az bir defa, toplantı yapılarak ülke ve parti sorunlarını görüşmek ve tartışmak,

15. İlçe seçim kurulu ve sandık kurullarında görev alacak parti temsilcilerinin ve sandık müşahitlerini belirlemek ve eğitimlerini sağlamakla yükümlüdürler.

MADDE 41- YÖNETİM VE DISİPLİN KURULU BAŞKAN VE ÜYELİKLERİNİN KENDİLİĞİNDEN BOŞALMASI

İlçe ve il yönetim kurulu ile disiplin kurulu asil ve yedek üyelerinin her ne sebeple olursa olsun, toptan çekilmeleri halinde boşalan kurullar yerine Merkez Karar ve Yönetim kurulunca yenileri teşkil olunur. Bu kurullar, kongrece seçilmiş yönetim ve disiplin kurullarının hak ve yetkilerine haizdir. İl ve İlçe yönetim kurullarının üye sayısı yedeklerinin getirilmesinden sonra yarıda aşağıya düşerse, kurul boşalmış sayılır. Bu durumda Merkez Karar ve Yönetim Kurulunca Yeni il ve ilçe kurulu teşkil olunur. Bu suretle teşekkül eden kurullar, Merkez Karar ve Yönetim Kurulunca ilgili kademenin kongresinin olağanüstü toplanmasına karar verilmedikçe normal kademe kongresine kadar göreve devam eder. İşten el çektirme dışında bir sebeple başkanlığın boşalması halinde ilgili kurul üye yedekleri ile üye tam sayısını, bu mümkün olmadığı takdirde karar yeter sayısına tamamlandıktan sonra kendi arasında üye sayısının (eksik tamamlandığı takdirde ise bu sayının) salt çoğunluğunun teklifi üçte ikisinin oyuyla değiştirilebilir. Değişikliğin yapılacağı toplantılar ilçelerde il Başkanı veya görevlendireceği, illerde de MKYK'nın görevlendireceği kişinin gözetiminde yapılır.

MADDE 42- İŞTEN EL ÇEKTİRME

1. Siyasi Partiler Kanunu ve tüzük hükümleri uyarınca tutulması gerekli defter ve kayıtların, usulüne uygun olarak tutulmaması veya tutulan defter ve kayıtlar üzerinde kasıtlı olarak değişiklik yapılması veya muhafaza edilmemesi, kanun, tüzük ve muhasebe ile ilgili belgelerin süresi içinde Genel Merkeze gönderilmemesi.
2. Organlarda görev alanların kimliklerinin mahallin en büyük amirliğine yazıyla bildirilmemesi,
3. Ülke ve parti çıkarlarını açıkça ve ağır şekilde zedeleyici davranışlarda bulunulması,
4. Tüzüğün 77. Maddesinde belirtilen Kesin Çıkarma cezasını gerektiren hallerden birinin Yönetim Kurulu Üyesi sıfatı ile işlenilmesi,
5. Etkili bir hizmet ahenginin kurulmamış olması,

gibi hallerde ilgililerin kanuni sorumluluklarının saklı kalması kaydıyla, Merkez Karar ve Yönetim Kurulunca, ilçe ve il başkanı ile yönetim kurullarına, aşağıdaki şekilde kısmen veya tamamen işten el çektirilebilir,

İşten el çektirmeyi gerektiren bir durumu tespit eden il yönetim kurulu, gerekçeli bir rapor ile Merkez Karar ve Yönetim Kurulundan ilçe başkanının işten el çektirilmesini ve ilçe yönetim kurulunun feshini isteyebilir.

Merkez Karar ve Yönetim Kurulu inceleme yaptırdıktan sonra veya parti müfettişinin göstereceği lüzum üzerine, verilecek bir karar ile ilçe başkanı ve üyelerini kısmen veya tamamen işten el çektirebilir ve yeni geçici kurul kurar veya eksiklerini tamamlar.

Merkez Karar Yönetim Kurulunun kararı kesindir. MKYK üçte iki çoğunlukla alacağı kararlarla, herhangi bir parti biriminin başkan veya yönetim kurulunu kısmen veya tamamen görevden alabilir,

İlçe ve il yönetim kurumlarının asil ve yedek üyeleri ile birlikte toptan işten el çektirilmesi halinde merkez karar yönetim kurulu işten el çektirme kararı ile geçici kurulu kurar ve tebliğ eder,

Kısmen işten el çektirme halinde il veya ilçe kurulu yedek üyelerle tamamlanır.

İşten el çektirme kararı siyasi partiler kanununun 101. Maddesinin d-1 bendinde gösterilen haller dışında yetkili kurulların üye tam sayısının üçte iki çoğunluğu ve gizli oy ile alınır.

MADDE 43- GEÇİCİ YÖNETİM KURULLARI

Geçici kurullar, ilçe ve il yönetim kurullarının yetkili organlarca işten el çektirilmesi halinde teşkil olunan kurullardır. Geçici Yönetim Kurulları, İşten el çektirme kararının ilçe yönetim kurullarına tebliğinden itibaren 30 gün içinde ilçe kongresini; il yönetim kuruluna tebliğinden 45 gün içinde il kongresini toplayarak yeni kurulların seçimle oluşmasını sağlar. Bu süre içinde ilçe ve il kongresi için yeni delege seçilmemiş ise, kongre eski delegelerle toplanır. Bu suretle seçilen ilçe ve il yönetim kurullarının görev süresi normal kongrelerine kadar devam eder. Geçici Yönetim Kurullarının yapması gereken kongre sürecinde partinin yetkili organlarınca alınmış normal kademe kongrelerine başlama kararı var ise geçici yönetim kurullarının yapacakları bu kongreler normal kademe kongrelerini gündemine uygun olarak yapılır.

MADDE 44- YASAK DURUMLAR

Yönetim kurulu başkan ve üyeleri;

1. Parti genel politikası aleyhine demeç veremez, kendi kademelerine paralel resmi makamlardan yukarı makamlarla yazışma yapamaz, zorunlu hallerde konuyu bir üst kademenin yönetim kuruluna bildirerek onun aracılığıyla takipte bulunur.
2. Bağlı buldukları üst kademeye ilgilerini kesmeye karar veremez, dikkate alınmayan şikâyet ve istekleri varsa o kademeye bilgi vermek suretiyle bir üst kademeye başvurur.

MADDE 45- BAĞDAŞMAYAN GÖREVLER

Parti üyeleri seçimle oluşan parti organlarından yalnızca birine seçilebilirler.

Partili milletvekilleri seçimle teşekkül eden organlardan yalnızca genel merkez teşkîlatında görev yapabilir.

Birinci derece akrabalar aynı disiplin kurulunda birlikte görev alamaz.

Disiplin kurullarının başkan ve üyeleri, Türkiye Büyük Millet Meclisi üyeliği ve kongre delegeliği hariç, partiyle herhangi bir surette hizmet akti yapamaz, partiden gelir sağlayamaz.

Belediye başkanları ile belediye ve il genel meclisi üyeleri partinin her kademe kongresi için delege olabilir. Ancak belediye başkanları, parti yönetim organlarında görev alamaz.

Aynı kurulda görev alması caiz olmayanlardan, en fazla oy almış olanın üyelik sıfatı devam eder. Oyların eşitliği halinde kura çekilir.

MADDE 46- KONGRESİNİ YAPMAYAN KADEMENİN DURUMU

Her ne sebeple olursa olsun, kendi kademesinin kongresini yapamamış ilçe ve il teşkîlatı üst kademe kongresine katılamaz.

YEDİNCİ BÖLÜM - MERKEZ TEŞKİLATI

I - BÜYÜK KONGRE

MADDE 47- BÜYÜK KONGRENİN ZAMANI VE İLANI

Büyük kongre en az iki, en fazla üç yılda bir merkez karar ve yönetim kurulunun belirleyebileceği tarihte olağan ve gerek duyulan zamanlarda olağan üstü toplanır. İlk toplantı da gerekli yasal çoğunluk sağlanamadığı takdirde ikinci toplantı çoğunluk aranmaksızın yapılır. İki toplantı arasındaki süre bir günden az yedi günden fazla olamaz. Toplantının günü, yeri, saati, gündemi ve erteleme vukuunda ikinci toplantının günü saati ve yeri toplantı tarihinde en az 15 gün önce bir gazete ile ilan edilerek ve il merkezlerinin ilan panolarında asılarak üyelere duyurulur. Genel başkanlık divanı büyük

kongre delegelerinin toplantının tarih, yer ve saati ile gündeminden haberdar olmalarını sağlamak için uygun göreceği yazılı ve sözlü haberleşme tedbirlerini almakla yükümlüdür.

MADDE 48- BÜYÜK KONGRENİN KURULUŞU

Büyük kongre seçilmiş delegelerle tabii üyelerden teşekkül eder.

Seçilmiş Delegeler; Tüzüğün 26. maddesi uyarınca her il kongresinde büyük kongre için seçilen delegelerdir.

Tabii Üyeler Şunlardır;

1. Parti genel başkanı
2. Merkez karar ve yönetim kurulu üyeleri
3. Partili bakanlar kurulu üyeleri
4. TBMM'nin partili üyeleri
5. Merkez disiplin kurulu üyeleri
6. Parti üyeliği devam eden kurucular kurulu üyeleri

Büyük kongre tabii üyelerinin il kongrelerinde delege olarak seçilmeleri caiz değildir. Büyük kongre delegelerinin bu sıfatları kendilerini seçen kongrenin gelecek toplantısına kadar devam eder. Bir olağan kongrede tabii üye sıfatını taşıyan delege müteakip büyük kongreye kadar yapılacak olağanüstü büyük kongrelere tabii delege olarak katılır.

Parti kurucuları seçilmiş delegelerin %15'den fazla olmamak kaydı ile parti üyelikleri devam ettiği müddetçe, ilk büyük kongre dahil, bütün büyük kongrelerin tabii üyesidirler. Parti kurucuları seçilmiş delegelerin %15'inden fazla ise, kurucular kurulunun kongre doğal üyesi olmayan üyeleri kendi arasında kura usulü ile gereken sayıda delege seçerler.

Parti üyeliği devam etmek kaydı ile, geçmişte genel başkanlık, başbakanlık, bakanlık, TBMM üyeliği yapmış olan partililer büyük kongrenin onur üyeleridir. Onur üyeleri kongrede konuşabilir ancak oy kullanamazlar.

MADDE 49- TOPLANTI VE KARAR YETER SAYISI

Büyük kongre yoklama yapıldıktan sonra, yeter sayı varsa, Parti Genel Başkanı tarafından açılır. İlk toplantı için Toplantı yeter sayısı Büyük Kongre üye tam sayısının salt çoğunluğudur ikinci toplantıda hazır bulunanlara iktifa olunur. Büyük Kongrenin karar yeter sayısı bu tüzükte aksine hüküm yoksa, hazır bulunan üyelerin salt çoğunluğudur.

MADDE 50- KONGRE DİVANİ

Büyük Kongrede gündeme geçilmeden önce bir başkan yeteri kadar ikinci başkan ve katip üye seçilerek kongre divanı oluşturulur. Büyük Kongre Başkanı gizli oyla seçilir. Aday tek ise bu seçim işaret yoluyla yapılır. İkinci başkan ve katipler işaret oyu ile seçilir. Kongre Divanı görüşmeleri yönetmek, toplantı düzenini sağlamak, tutanağı düzenlemek sayım ve dökümü denetlemek ve sayım döküm sırasında veya sonradan yapılan itirazları inceleyip karara bağlamakla görevlidir.

MADDE 51- BÜYÜK KONGRENİN GÜNDEMİ

Büyük Kongrenin gündemi Merkez Karar ve Yönetim Kurulunca düzenlenir. Kongre, gündemine ve çalışma usulüne hakimdir. Olağanüstü Büyük Kongrenin gündemi, çağırıcı yapan organ tarafından hazırlanır.

MADDE 52- AÇILIŞ KONUŞMASI, RAPORUN OKUNMASI

Büyük Kongrede divan teşkilinden sonra açılış konuşması için Parti Genel Başkanına söz verilir. Bundan sonra Merkez Karar ve Yönetim Kurulunun faaliyet ve hesap raporu Genel Başkanı veya Genel Başkanlık Divanı üyelerinden biri tarafından okunur.

MADDE 53- KOMİSYONLAR

Büyük kongrede divanın çalışmalarına yardımcı olmak üzere, işin mahiyetine ve kongrede beliren eğilime göre komisyonlar oluşturulur. Divan başkanı, açılış konuşmasından sonra kurulması öngörülen komisyonlar için, genel kuruldan delegelerin meslek ve uzmanlık durumları göz önünde tutulmak suretiyle aday gösterilmesini ister. Her komisyon için 3 üye olmak kaydı ile teklif olunacak adaylar, işaret oyu ile genel kurulun oyuna sunulur.

MADDE 54- KOMİSYONLARIN ÇALIŞMASI

Her komisyon kendisine bir başkan, bir ikinci başkan ve katip seçer. Bunlar komisyon divanını teşkil eder. Divan, gündemi düzenler. Komisyon gündemine hakimdir. Komisyonlarda toplantı yeter sayısı üye tam sayısının salt çoğunluğudur. Komisyon kendine verilen işlerin niteliğine göre alt komisyonlar kurabilir. Herhangi bir konunun açıklama ve savunmasını üyelere birine verebilir. Komisyon çalışmasına her delege katılabilir ve görüş bildirebilir. Ancak üye olmayanlar oy kullanamaz. Her komisyon başkanı, divan üyelerinin adlarını ve düzenledikleri raporları diğer kağıtlarla birlikte büyük kongre divanına verir. Komisyon raporu büyük kongrede görüşülerek oylanır. Kabul edilirse kesinlik kazanır.

MADDE 55- KONGRE GÖRÜŞMELERİ

Büyük kongredeki görüşmeler gündemindeki sıraya göre yapılır. Bu sıranın değiştirilmesi veya konunun gündeme alınması mevcut delegelerin beşte birinin imzasını havi dilekçe üzerine kongrenin kararına bağlıdır. Görüşmeler söz isteme sırasına göre yürütülür. Parti genel başkanı ile merkez karar ve yönetim kurulu üyelerine, komisyon başkanı ve sözcülerine konuşmak istediklerinde öncelikle söz verilir. Parti tüzük ve programında değişiklik yapılmasına ilişkin olan veya parti politikalarını ilgilendiren konulardaki teklifleri karara bağlamak için; bunların genel başkan, merkez karar ve yönetim kurulu veya büyük kongre üyelerinin en az beşte biri tarafından ileri sürülmüş olması gerekir. Kanunlar, parti tüzük ve programı çerçevesinde toplumu ve devleti ilgilendiren konularla parti yönünden genel mahiyette bağlayıcı özellik taşıyan konulardaki teklifleri karara bağlamak için teklifin büyük kongrede hazır bulunan üyelerin üçte biri tarafından yapılmış olması şarttır. Bu teklifler büyük kongrece seçilecek bir komisyonda görüşüldükten sonra komisyon raporu ile inceler ve karara bağlanır. Çalışma raporuna karşı oy yazısı yazmamış olan merkez karar ve yönetim kurulu üyesine rapor aleyhine söz verilemez.

MADDE 56- BÜYÜK KONGRENİN GÖREV VE YETKİLERİ

Büyük kongre, partinin en yüksek organı olup görev ve yetkileri şunlardır;

1. Parti genel başkanını, partinin merkez karar ve yönetim kurulunun 30 asil ile 10 yedek üyesini ve merkez disiplin kurulunun da 7 asil ve 3 yedek üyesini seçer. (Belirlenen sayıda yedek üye bulunmadığı takdirde, mevcutlarla iktifa olunur.)
2. Partinin gelir-gider ve kesin hesabını kabul ve merkez karar ve yönetim kurulunu ibra eder veya etmez. Gerekli hallerde sorumlular hakkında dava açılmasına karar verir ve bu kararın icrası için genel başkanı görevlendirir,
3. Partinin tüzük ve programını kabul eder veya değişiklik yapar,
4. Toplum, devleti ve partiyi ilgilendiren konular ile kamu faaliyetleri ve parti politikalarında genel nitelikte olmak şartı ile bağlayıcı ve temenni kararı alır,
5. Her kademedeki parti disiplin kurulunca verilen disiplin cezalarını, merkez karar ve yönetim kurulunun teklifi üzerine affedebilir,
6. Kanunlar ve tüzükte kendisine verilen diğer görevleri yerine getirir,
7. Partinin kapanmasına veya bir başka parti ile birleşmesine ve böylece hükmi varlığı sona erecek partinin mallarının tasfiye ve intikal şekline karar verir.

MADDE 57- BÜYÜK KONGRE SEÇİMLERİ

Genel başkan, merkez karar ve yönetim kurul ile merkez disiplin kurulu üyelerinin seçimleri yargı gözetimi altında gizli oy ve açık tasnif esasına göre aşağıdaki şekilde yapılır;

Seçim yapılacak Büyük kongre toplantılarından en az 15 gün önce kongreye katılacak üyeleri gösteren listeler, Yüksek seçim kurulunun tayin edeceği seçim kurulu başkanına iki nüsha olarak verilir. Siyasi partiler kanununun 21. Maddesindeki esaslara göre seçim kurulu başkanınca tasdik edilen listeler toplantı tarihinden yedi gün önce parti genel merkezi binasına asılmak sureti ile ilan edilir. İlan süresi üç gündür. İlan süresince liste hakkındaki itirazlar ilgili hakime yapılır. Bu suretle ilgili seçim kurulu tarafından kesinleştirilen mühürlenerek partiye gönderilen listeye hiçbir suretle itiraz edilemez.

Büyük kongrede yapılacak seçimlerde aday olmak için şahsen müracaat edenlerin listeleri organlara göre ayrı ayrı olmak üzere bu tüzükte gösterilen usullere uygun olarak düzenlenip mühürlenmek için görevli seçim kurulu başkanına verilir.

Seçim kurulu başkanlığınca, büyük kongre seçim sandık kuruluna yardımcı olması ve oyların sayılması için, aday olmayanlar arasından ayrı ayrı illerden olmak şartı ile her organ seçimi için üçer kişilik tasnif komisyonu kurulur.

Kongre başkanlık divanı merkez karar ve yönetim kurulu ile merkez disiplin kurulu üyelikleri için şahsen başvuran adayları, kura ile belirlenecek bir harften itibaren soyadı alfabe sırasını esas alarak bu kurala göre ayrı ayrı listelerde birleştirip, genel kurulun bilgisine sunulduktan sonra açık bir şekilde askı yoluyla da kongre salonunda ilan eder ve çoğalttıktan sonra mühürleyip oy pusulası olarak kullanılmak üzere seçim kurulu başkanına gönderir.

Büyük kongrelerde tüm adayların isimlerinin yer aldığı çarşaf liste yöntemi uygulanır. Bu yöntem kongre kararı ile değiştirilemez

Ancak seçimlere ayrı liste ile girmek isteyen birden fazla gurup varsa ve gerek yasaların gerekse Parti tüzüğünün belirlediği süreler içinde başvurusunu yapmış bağımsız aday yok ise gurup listeleri ayrı, ayrı ve Başkan, MKYK ve disiplin kurulları Asil ve Yedek Üyeleri adaylarını gösterir şekilde hazırlanarak oylamaya sunulur. Kullanılan oylar, listeler esas alınarak çoğunluk sistemine göre değerlendirilir. Başkan, MKYK ve Disiplin Kurulu Asil ve Yedekleri, en çok oy alan listede yazılı Başkan, Yönetim ve Disiplin Kurulu adaylarından listelerde gösterilen konumlarına göre oluşur. Şu kadar ki, seçimde kullanılan geçerli oyların %20 sinden az oy alan listeler değerlendirmeye alınmaz. Nispî temsil yönteminin ayrıntıları MKYK tarafından hazırlanacak yönetmelikte düzenlenir.

Seçimlere girecek liste sayısı biri geçmediği ve tüm kurullar için asil ve yedek üyeleri gösterir tek liste sunulduğu ve başkaca bir aday çıkmadığı takdirde seçimler seçim kurulunun onaylayacağı bu listenin oy pusulası olarak kullanılması sureti ile yapılır.

MADDE 58- OYLARIN KULLANIMASI

Kurulunca gönderilen listede (hazır bulunanlar listesi) adı yazılı olmayanlar oy kullanamaz. Oy verenin nüfus hüviyet cüzdanı veya resimli üyelik kartı veya kimlik tespiti

amacıyla düzenlenmiş resmi belgeyle büyük kongre delegesi olduğunun belirlenmesi ve listedeki ismin karşısındaki yeri imzalaması gerekir.

Oylar, sandık kurulu başkanı tarafından verilen, adayları gösterir ve seçim kurulu başkanınca mühürlenmiş;

- a) Çarşaf listedeki isimlerin işaretlenmesi,
- b) Birleşik oy pusulasındaki gruplardan birinin işaretlenmesi,
- c) Eğer tek listeyle seçime gidilmekte ise bu listenin oy pusulası olarak kullanılması, suretiyle kullanılır.

Seçimlerin çarşaf liste olarak yapılması durumunda seçilecek organı oluşturacak üye sayısından fazla veya yarısından az adayın işaretlendiği oy pusulaları, birleşik oy pusulasının kullanılması durumunda birden fazla grup listesinin evet mühürüyle işaretlendiği oy pusulaları tek listeyle seçimlerin yapılması durumunda seçim kurulunca onaylı liste üzerinde karalama, kazıntı, silinti veya aday olanlardan başka isimlerin yazılarak ilaveler yapılan oy pusulaları ile seçim kurulunca mühürlenmemiş oy pusulaları geçersiz sayılır.

Tasnif sonucunda en fazla oy alanlar asil üyeliklere, sonra gelenler sırasıyla yedek üyeliklere seçilmiş olur, eşitlik halinde kura çekilir.

Seçim sonuçlarına tutanakların düzenlenip ilan edilmesinden itibaren iki gün içerisinde ilgili hakim nezdinde itiraz edilebilir. Hakim tarafından verilen karar kesindir.

MADDE 59- KONGRE TUTANAKLARI

Kongre sonunda, seçim dışında kongreye ait bütün belge ve tutanaklar kongre divanı tarafından imzalandıktan sonra, kongre başkanı tarafından parti genel başkanına dizi pusulasına bağlanarak teslim edilir.

MADDE 60- OLAĞANÜSTÜ BÜYÜK KONGRE

Genel başkanın veya merkez karar ve yönetim kurulunun lüzum görmesi halinde veya Büyük Kongre delegelerinin en az beşte birinin yazılı talebi üzerine Büyük Kongre olağanüstü toplantıya çağrılır. Ancak gündeminde seçim olan bir toplantı çağrılabilmesi için büyük kongre delegelerinin en az beşte ikisinin yazılı talebi olması gerekir. Olağanüstü büyük kongrede ancak toplantıyı isteyen organ tarafından düzenlenen gündemdeki konular görüşülür ve karara bağlanır. Gündem hiçbir şekilde değiştirilemez.

II - MERKEZ KARAR VE YÖNETİM KURULU (MKYK)

MADDE 61- KURULUŞU, SÜRESİ VE ÇALIŞMA USULÜ

Merkez karar ve yönetim kurulu (MKYK), partinin büyük kongreden sonra en yüksek karar ve icra organıdır.

MKYK; parti genel başkanı ile büyük kongre tarafından seçilen 40 asil üyeden teşekkül eder.

Merkez karar ve yönetim kurulunun görevi, büyük kongrenin gelecek toplantısına kadar devam eder. Bu süre içinde ölüm ve istifa gibi sebeplerle boşalan üyeliklere sırayla en fazla oy alan yedek üye çağrılır

MKYK, en az 6 ayda bir toplanır. Genel Başkan'ın talebi üzerine, daha sık aralıklarla da toplanabilir..

MADDE 62- MERKEZ KARAR VE YÜRÜTME KURULUNUN GÖREV VE YETKİLERİ (MKYK)

1. Parti program ve tüzüğü hükümlerini, büyük kongre kararlarını uygulamak ve bunlara göre partinin bütün teşkilâtını idare etmek,
2. Lüzum görülen yerlerde teşkilât kurmak,
3. Parti programı ve büyük kongre kararları çerçevesinde genel parti politikalarını ve stratejilerini saptamak,
4. Partinin en yetkili organı olarak partinin program ve tüzüğünün uygulanması ile ilgili komisyonları teşkil etmek ve ilgili gördüğü konularda yönetmelikler hazırlamak,
5. Partinin prensiplerini yaymak için bütün yayın ve telkin vasıtalarından faydalanmaya çalışmak,
6. Büyük kongreye sunulacak bilanço, kesin hesap raporunu, bütçeyi, umumi faaliyet raporunu hazırlamak,
7. Partinin gelirini arttırmaya çalışmak ve bunun için gerekli tedbirleri ve kararları almak,
8. Bütün seçimlere ait seçim mekanizmasını tanzim, sevk ve idare etmek,
9. Partinin takip ettiği politikalar doğrultusunda teşkilât kademelerini aydınlatmak ve bu doğrultuda çalışması için, ilgili teşkilât birimlerine talimat vermek,
10. Partinin menfaatine uygun, kanunların ve tüzüğün yasaklamadığı bütün görevleri yapmak, bu sebeple her türlü kararı ve tedbiri almak.

Parti teşkilât kademeleri MKYK'ya bağlıdır. Bu nedenle, MKYK gerekli gördüğü hallerde teşkilât kademelerinin görev ve yetkilerini re'sen kullanabilir.

Partinin bütün temel teşkilâtı (İlçeler, iller ve merkez teşkilâtı ile birlikte disiplin kurulları) parti tüzüğü ve yönetmelikleri hükümlerinin gösterdiği şekil ve şartlar dışında ve bu hükümlerin göstermediği bir sonuç ve hal tarzına göre karar alamazlar. Böyle kararlar alındığı takdirde MKYK büyük kongreye kadar sorumluluğu üzerine alarak ve

gerekçesini göstermek sureti ile bu tür kararları tatbik etmemek ve ettirmemek yetkisine haizdir.

MKYK, yasalar ve parti tüzüğü ile kendisine yüklenen yetki ve görevlerden bir kısmını, çalışmalara hız kazandırmak ve aktiviteleri daha da arttırmak amacıyla, Başkanlık Divanına, Teşkilât Başkanlığına, İl ya da İlçe Başkanlıklarına devredebilir.

III - GENEL BAŞKAN

MADDE 63- GENEL BAŞKAN SEÇİMİ

Parti genel başkanı, büyük kongre tarafından gizli oy, açık tasnif esasına göre, üye tam sayısının salt çoğunluğu ile seçilir. Salt çoğunluk sağlanamazsa, en çok oy alan iki aday arasında seçim tekrarlanır ve en çok oy alan aday genel başkan seçilmiş olur. Genel başkanın görev süresi en çok üç yıl olup, müteakip kongreye kadar devam eder. Genel başkanın yeniden seçilmesi caizdir. Genel başkanlığın herhangi bir sebepten dolayı boşalması durumunda MKYK kendi arasından birini genel başkanlığı tedvir etmekle görevlendirir ve büyük genel kurulu en geç 45 gün içinde genel başkan seçimi için olağanüstü toplantıya çağırılır. Yapılan olağan üstü toplantıda seçilen genel başkan bu görevi seçim yapılacak ilk olağan kongreye kadar sürdürür.

MADDE 64- GENEL BAŞKANIN GÖREV VE YETKİLERİ

1. Partiyi temsil eder.
2. Parti adına dava açma ve taraf olma yetkisine sahiptir.
3. Büyük kongreye karşı şahsen sorumludur.
4. Partili kademeler arasında uyumu sağlar. Disiplin kurulları dışında bütün parti organlarının toplantılarına başkanlık etme yetkisine sahiptir.
5. Genel başkan yardımcılarında görev bölümü yapar. Gerekli gördüğü takdirde görev değişimi yapar.
6. Genel merkezde istihdam edeceği personeli atar.
7. Disiplin kurulunca verilecek disiplin cezalarını ilgili teşkilat kademesinin kurul kararı ile belirlenen görüşünü aldıktan sonra affedebilir. Kademenin kararı genel başkanın yetki ve takdirini bağlamaz.

IV - GENEL BAŞKANLIK DİVANİ

MADDE 65- DİVANIN TEŐKİLİ

Divan genel başkan başkanlığında genel başkan yardımcıları, genel sekreter ve genel muhasipten meydana gelir. MKYK kendi üyeleri arasında gizli oyla ve salt çoğunlukla, 8'i genel başkan yardımcısı 1'i genel sekreter 1'i genel muhasip olmak üzere başkanlık divanının 10 üyesini kendi arasından seçer. Başkanlık divanını MKYK tarafından seçilmiş üyeleri genel başkanını teklifi üzerine MKYK'ca aynı usulle görevden alınabilir. Genel başkan kendi takdirine bağılı olarak ve sorumluluğı uhdesinde kalmak kaydı ile başkanlık divanına parti üyesi olmak koşulu ile istediğı atamaları yapar. Böyle atanmış başkanlık divanı üyelerini genel başkan istediğı zaman değıştirebilir.

Genel başkan bulunmadığı zamanlarda kendine vekalet etmek üzere divan üyelerinden birini vekil tayin eder.

MADDE 66- GENEL BAŞKANLIK DİVANININ GÖREV VE YETKİLERİ

Partinin yürütme organıdır. Genel başkan tarafından davet edildiğı takdirde genel başkanlık divanının yardımcıları ve danışmanlar da oy hakkı olmaksızın toplantıya katılabilir.

Genel Başkanlık Divanı, en az ayda bir kere toplanır. Gerekli hallerde veya Genel Başkan'ın daveti halinde, daha sık aralıklarla da toplanabilir.

Görevleri şunlardır;

1. Büyük kongrenin direktifleri MKYK'nın kararları doğrultusunda sevk ve idare eder.
2. Teşkilat kademeleri arasında uyumun sağlanmasına çalışır.
3. TBMM parti grubu ile genel merkez arasındaki iletişimi sağlar.
4. MKYK'nın gündemini hazırlar.
5. Seçimlerle ilgili organizasyonları düzenler, sevk ve idare eder.

MADDE 67- GENEL BAŞKANLIK DİVANİ ÜYELERİNİN GÖREVİ

1. Genel başkan yardımcısı- Siyasi işler başkanlığı

Partinin bütün birimleri arasında koordinasyonu sağlar, ahenk içerisinde çalışmanın gerektirdiğı tedbirleri genel başkana karşı sorumlu olarak alır. Parti adına siyasi, sosyal, ekonomik ve ihtiyaç duyulan diğere sahalarda araştırma yapar, bilgi toplar, bu bilgilerin parti kademelerine ve TBMM gurubu arasında akışını sağlar. Tespit edilecek politikaların ve parti içi eğitimi eğitimin gerçekleşmesi için gerekli tedbirleri alır, planlama yapar.

2. Genel başkan yardımcısı- Teşkilât başkanlığı Parti teşkilât kademelerinin kurulması, münfesi hale gelmiş olan ilçe ve il yönetim kurullarının tespiti ve kongre işlerini kadın, gençlik, esnaf komisyonlarını ve kurulacak diğer komisyonları sevk ve idare eder.

3. Genel başkan yardımcısı - Seçim işleri başkanlığı

Milletvekili ve mahalli idare seçimleri ile ilgili faaliyetleri yürütür, aday müracaat ve tespit işlemlerini yönlendirir, seçimlerle ilgili koordinasyonu temin eder. Yüksek seçim kurulunun düzenlemelerini takip eder, seçim ve sandık kurullarının partili üye ve temsilcileriyle sandık başı müşahitlerinin seçim esas ve usullerini tespit eder, bunların eğitimi için gereken tedbirleri alır, kurs ve seminerler düzenleyerek seçim hizmetlerinde görev verilecek uzman kadrolar yetiştirilmesini gerçekleştirir.

4. Genel başkan yardımcısı - Basın işleri başkanlığı

Partinin basın sözcüsü olup basınla ilgili olan ilişkileri koordine eder. Basın toplantıları düzenler. Başkanın ve yetkili kurulların demeç ve duyurularının yazılı ve görsel basına ulaştırılmasından sorumludur.

5. Genel başkan yardımcısı - Sosyal işler başkanlığı

Toplumun çeşitli kesimlerinin parti, TBMM gurubu ve hükümetle ilişkilerini, belediye başkanları, belediye ve il genel meclisleri üyelerinin ve gruplarının parti ve hükümetle olan ilişkilerini düzenler. Partinin halkla ve STK'larla olan ilişkilerini düzenler.

Partiye gelir sağlama amaçlı sosyal aktiviteler düzenler.

6. Genel başkan yardımcısı - Üye işleri başkanlığı

Tüm üye kayıtlarının ve üye bilgilerinin bir merkezde toplanmasını İlçelerin üye kayıt ve karar defterlerinin denetimini, yeni üye kayıtlarının Yargıtay'a ve diğer gerekli resmi kurumlara yazılı ve/veya elektronik ortamda iletilmesinden sorumludur.

Yazılı veya elektronik ortamda yapılacak olan üye başvurularını, bağlı oldukları İl başkanlıklarına ve/veya Teşkilat başkanlığına bildirir.

Üyelerin, ahenk içerisinde çalışması için gerekli tedbirleri genel başkana karşı sorumlu olarak alır. Parti üyeleri ve kademelerinden gelen şikayet, talep ve bilgileri değerlendirerek ilgili birimlere yönlendirir ve sonuçlarını takip eder.

7. Genel başkan yardımcısı- Tanıtım işleri başkanlığı.

Partinin tanıtım ve propaganda faaliyetlerini planlar ve yürütür. Toplantı, miting ve etkinlikleri düzenler. Tanıtım malzemelerinin temini ve dağıtımından sorumludur.

8. Genel başkan yardımcısı – Görev ve yetkileri parti ihtiyaçları doğrultusunda Başkanlık divanınca belirlenir.

9. Genel sekreter

MKYK ve genel başkanlık divanı kararlarının zapta geçirilmesi, genel merkezin her türlü evrak işleriyle yazışmalarının düzenlenmesi, merkez teşkilâtı idari hizmetlerinin ifası ile görevlidir. Parti merkez teşkilâtında istihdam edilecek personelin tayinini genel başkana teklif eder. Genel sekreterlik partinin haberleşme birimidir.

10. Genel muhasip

Parti merkez teşkilâtının mali işlerini yürütmek, parti parasını muhasebe yönetmeliği esasına göre harcanmasını sağlamak ve buna nezaret etmek mali akitlerin ve girişilecek yükümlülüklerinin usulüne ve mevzuata uygun olarak tamamlanmasını gerçekleştirmek ile görevli ve sorumludur. İl teşkilâtlarının mali işlerinin düzenli yürütülmesini temin için gerekli tedbirleri alır, takip ve kontrol eder. Partinin muhasebe işlerine ait yazışmalarını, genel başkan, genel başkan yardımcılardan veya genel sekreterle birlikte imzalar.

11. Genel başkan, yardımcılarının yukarıda belirlenen çalışma konularını ve sorumluluklarını bölmeye, yeni çalışma konuları ve sorumluluklar belirlemeye ve bunları diğer başkan yardımcılarında dağıtmaya, gerek gördüğünde yardımcılarının üstlendiği görevi ve sorumlulukları değiştirmeye yetkilidir.

12. Genel başkanlık divanı yardımcısı

Genel başkan yardımcısı ile genel sekreter ve genel muhasip, kendilerine gerek duydukları sayıda yardımcı seçer ve genel başkanın onayına sunar.

MADDE 68- YÜKSEK DANIŞMA KURULU

Genel başkan siyasette tecrübeli şahıslar arasında ihdas edebilir. Yüksek danışma kurulu, genel başkanlık divanınca belirlenecek usul takvim ve programa göre toplanarak siyasi, ekonomik ve sosyal konular ile diğer hususlardaki görüş ve düşüncelerini genel başkana bildirir.

MADDE 69- DANIŞMANLAR VE PARTİ MÜFETTİŞLERİ

Genel başkan kendisine istediği sayıda danışman tayin edebilir. Keza parti teşkilâtının çalışmalarını yasa ve tüzük hükümlerine uygun yürütülüp yürütülmediğini denetlemek üzere gerek göreceği sayıda parti müfettişi atayabilir. Danışmanlar ve parti müfettişleri genel başkan tarafında davet edildikleri takdirde MKYK veya genel başkanlık divanı toplantılarına katılabilir ancak oy kullanamazlar.

ÜÇÜNCÜ KISIM - DİSİPLİN HÜKÜMLERİ

MADDE 70- DİSİPLİN KURULLARI HAKKINDA GENEL ESASLAR

Kanunlara, parti tüzüğüne, yönetmelikler ve yetkili parti organlarınca alınan kararlara aykırı hareket eden parti üyeleri hakkında karar vermek ve bu tüzükte gösterilen diğer işleri yapmak üzere genel merkez ve il teşkilatında disiplin kuralları teşkil edilir. Her kademedeki disiplin kurulu üyeleri, partide seçimle gelinen bir başka organda görev alamayacağı gibi, partide ücretli herhangi bir hizmette kabul edemez. Eşler, birinci ve ikinci derecedeki kan ve sıhri hısımlar aynı disiplin kurulunda birlikte görev alamaz. Bunlarla ilgili soruşturma ve kararlara katılamaz. Disiplin kurullarının görev süreleri müteakip kongreye kadar devam eder. Özürsüz üst üste üç toplantıya katılmayan kurul üyesi çekilmiş sayılır ve yerine sırasıyla yedekleri çağırılır. Üyeliklerde boşalma halinde oy sırasına göre yedekler çağırılır. Disiplin kurulları ilk toplantılarında kendi aralarında bir başkan, bir başkan vekili ve bir sekreter seçer. Disiplin kurulu toplantıları gizlidir.

Ancak siyasi partiler kanununun 101.maddesinin d-1 bendinde gösterilen haller dışında partiden kesin ihraç kararı için salt çoğunluk gereklidir. Disiplin kurulları, kendilerine tevdi edilen bir işi en geç iki ay içinde görüşerek karara bağlamak zorundadır. TBMM'nin çalışmalarına ara vermesi veya soruşturmanın genişletilmesine karar verilmesi üzerine bu süre uzatılabilir. Disiplin organları kararları gizli oyla verilir. Disiplin kurullarına sevk edilen partili kendisini yazılı veya sözlü savunma hakkına sahiptir. Savunma için süre, savunmaya çağrı belgesinin ilgiliye tebliğinden itibaren 15 gündür. Ancak seçimlerde veya herkesin gözü önünde açıkça veya yayın yoluyla işlenen disiplin suçlarında bu süre 7 gündür. Savunma süresini geçirenler bu haklarından vazgeçmiş sayılır. Savunmaya çağrı, disiplin kurulu başkanlığınca yazılı olarak yapılır. Bu yazıda uygulanması istenen disiplin cezası ve buna neden olan fiiller açıkça belirtilir.

Disiplin organları, sevk yazısında istenen disiplin cezasından daha ağır ceza veremez. Disiplin organlarınca verilen cezalar, gerekçeleriyle birlikte en geç 30 gün içinde ilgililere tebliğ olunur. Kanunun gerektirdiği hallerde bu süre kısaltılabilir. Aynı süre içerisinde tebliğ edilmeyen cezalar geçersiz sayılır. Parti organ ve kurulları, disiplin kurullarının incelemelerini kolaylaştırmak ve isteklerine süresinde cevap vermek zorundadır. Disiplin kurullarına ilişkin hususlar, tüzükte yer alan hükümler dahil, yasalara uygun olarak yönetmeliklerle düzenlenebilir.

MADDE 71- İL DİSİPLİN KURULU

İl disiplin kurulu, il kongresince seçilen 5 asil ve 3 yedek üyeden meydana gelir. İl disiplin kurulu il hudutları içinde ikamet eden, ancak diğer üst disiplin kurullarının görev sahasına giren üyeler dışında kalan diğer bütün üyeler hakkında birinci derecede disiplin kararı almaya yetkilidir. Kurul re'sen takibat yapamaz. Tüzükte gösterilen yetkili organlarca kendisine intikal ettirilen dosyaları karara bağlar. Dosyaların tetkiki sırasında yeni bir suça muttali olduğunda yetkili organa duyurulur. Taraflar, il disiplin kurulu kararına karşı, tebliğ tarihinden itibaren 10 gün içinde Merkez disiplin kuruluna itiraz edebilirler. İl disiplin kurulunca verilen kesin çıkarma cezaları, ilgili itiraz etmemiş olsa

bile, incelenmek üzere merkez disiplin kuruluna gönderilir. İtiraz üzerine merkez disiplin kurulunca il başkanlıklarından istenen bilgi ve belgeler 10 gün içinde kurula gönderilir. Merkez karar ve yönetim kurulu, bir ilde disiplin kurulunun boşalması halinde onun görevlerini geçici olarak yerine getirmek üzere civar bir ilin disiplin kuruluna yetki verebilir. Bir disiplin kurulunun görevine giren bir veya birkaç işi soruşturup karara bağlamak üzere civar bir ilin disiplin kurulunu görevlendirebilir.

MADDE 72- MERKEZ DİSİPLİN KURULU

Merkez disiplin kurulu, Büyük kongre tarafından seçilen 7 üyeden teşekkül eder. Merkez disiplin kurulu bu tüzüğün 57. Maddesindeki usule göre seçilir. Kurul, genel başkan, Merkez karar ve yönetim kurulu üyeleri ile il yönetim kurulu başkan ve üyeleri, partinin kurucu üyeleri, TBMM eski üyeleri ve eski bakanlar hakkında birinci derecede disiplin kararı verir. Kurul il disiplin kurullarınca alınan ve itiraz yoluyla kendine gelen kararı tasdik, lehte veya aleyhte değiştirme veya tamamen ortadan kaldırma suretiyle en geç bir ay içinde kesin olarak sonuçlandırılır. Türkiye Büyük Millet Meclisinin ara vermesi veya soruşturmanın genişletilmesine gerek görülmesi hallerinde bir yıl içinde karar verilmek üzere bu süre uzatılabilir. Bu süre içinde karar verilmediği takdirde, il disiplin kurulu kararı kesinleşir. Kesinleşen karara karşı 7 gün içinde, kararı veren disiplin kuruluna, karadaki maddi hataların düzeltilmesi talebinde bulunabilir. Talep uygun görüldüğü takdirde yanlışlık düzeltilebilir. Merkez disiplin kurulu, Merkez karar ve yönetim kurulunun talebi üzerine parti yönetmeliklerinin, kanuna ve tüzüğe uygun olup olmadığını inceler ve sair hukuki konularda mütalaa verir.

MADDE 73- MÜŞTEREK DİSİPLİN KURULU

Merkez disiplin kurulu ile TBMM grup disiplin kurulunun bir araya gelmesiyle müşterek disiplin kurulu teşekkül eder. Merkez disiplin kurulu başkanı, Başkan vekili ve sekreteri müşterek disiplin kurulu Başkanlık divanını oluşturur. Partili milletvekilleri hakkında disiplin kararı verme yetkisi Müşterek disiplin kuruluna aittir. Bu kurulun verdiği kararlar kesindir.

MADDE 74- DİSİPLİN CEZALARI

Disiplin cezaları şunlardır;

1. Uyarma
2. Kınama
3. Partiden veya gruptan geçici çıkarma
4. Partiden veya gruptan kesin çıkarma

Partinin TBMM grup üyeliğinden kesin olarak çıkarılan bir üye partiden çıkarılır, partiden çıkarılan bir üyede partinin TBMM grubu üyeliğinden çıkarılır. Gruptan geçici olarak çıkarılan üye ceza süresince grup çalışmalarına katılamaz. Geçici çıkarma cezası

verilen parti üyesi, parti faaliyetlerine katılamayacağı gibi parti organlarına da hiçbir teklifte bulunamaz. Ancak bu hüküm o üyenin parti tüzüğüne, programına partinin diğer mevzuatına ve organların bağlayıcı kararlarına uyma zorunluluğunu ortadan kaldırmaz. Geçici çıkarma cezası alan parti üyelerine parti de hiçbir görev verilemez. Geçici çıkarma cezasının süresi bir aydan az, bir yıldan fazla olamaz. Bu cezalar kararda tayin edilen süre içinde tatbik edilir ve sürenin sonunda kendiliğinden ortadan kalkar.

MADDE 75- DİSİPLİN CEZASINI GEREKTİREN HALLER

Disiplin cezasını gerektiren haller şunlardır;

Uyarma cezasını gerektiren haller:

1. Yetkili organlarca davet edildiği halde toplantılara katılmamak
2. Yetkili parti organlarınca verilen görevleri makul bir sebep göstermeksizin kabul etmemek.
3. Hal ve hareketleriyle partiyi küçük düşürücü durumlara sebep olmak.

Kınama cezasını gerektiren haller:

1. Kanunlara, partinin program, tüzük ve yönetmelik hükümlerine, partinin yetkili organları tarafından verilen sözle aykırı tavır ve harekette bulunmak, konulan yasaklara uymamak.
2. Oy pusulalarında tahrifat yapmak veya her ne şekilde olursa olsun seçimlere hile karıştırmak.
3. Partinin tesanüdünü bozacak, partilileri birbirine düşürecek hareketlerde bulunmak.
4. Kanuni sorumluluklar ve tazmin mükellefiyeti saklı kalmak şartı ile, hizmetin devamı süresince partideki görevi gereği olarak kendisine teslim edilen eşya ve malzemeyi kaybetmek veya görevden ayrılma halinde teslim etmemek.
5. Partice tutulması gereken defter ve kayıtları usulüne uygun olarak tutmamak.

Geçici çıkarma cezasını gerektiren haller:

1. Herhangi bir sebeple partili sıfatı ile faaliyetlerden dolayı hakkında yetkili devlet organlarınca takibat yapılarak suçlu görülmek.
2. Kanunlara, parti program, tüzük ve yönetmelik hükümlerine; partinin yetkili organları tarafından verilen kararlara yazı ile muhalefet etmek, bu yolda basına beyanatta bulunmak.
3. Partinin gizli karar ve yazılarını her ne sebeple olursa olsun açıklamak.
4. Partinin her kademedeki yönetici ve üyeleri hakkında gerçek dışı haber yaymayı itiyat edinmek, iftira, karalama ve küçük düşürücü beyan ve davranışlarda bulunmak.
5. Partiyi şahsi menfaatine alet etmek, partinin nüfusunu kötüye kullanmak.
6. Parti genel başkanı, MKYK üyeleri ile Merkez disiplin kurulu üyeleri aleyhine asılsız haber ve dedikodular yaymak.

7. Yöneticilik görevini ihmal ederek partiyi zarara sokmak.
8. Tüzüğün 8. Ve 9. Maddelerine aykırı hareketlerde bulunmak.

Kesin çıkarma cezasını gerektiren haller:

1. Herhangi bir sebeple partili sıfatı ile faaliyetlerinden dolayı hakkında yetkili devlet organlarınca takibat yapılarak suçlu görülmek.
2. Partinin herhangi bir kurulu veya üyesinin Siyasi partiler kanununun 101. Maddesinin d-1 bendi gereğince cumhuriyet başsavcılığı tarafından işten el çektirilmesi veya partiden çıkarılması istemine sebep olacak davranışlarda bulunmak.
3. Siyasi partiler kanununca konulan yasakları ihlal etmek suretiyle parti hakkında kanuni takibata sebebiyet verecek davranışlarda bulunmak.
4. Yönetici veya görevli olarak sıfatını suistimal ederek partinin resmi kayıtlarında tahrifat yapmak veya belgeleri ortadan kaldırmak.
5. Tüzüğün 8. Ve 9. Maddelerine aykırı harekette bulunmayı itiyat haline getirmek.

Disiplin cezalarından herhangi birisi ile tecziye edilen bir üye aynı disiplin suçunu tekrar işlemesi halinde daha ağır bir disiplin cezası ile tecziye olunur. Disiplin suçlarından dolayı Takibat yapan disiplin kurulu, suçun işleniş tarzı ve olayın mahiyetine göre sevk eden kurulun kararına bağlı kalmak şartı ile yukarıda zikredilen disiplin cezalarından herhangi birini vermeyi kararlaştırabilir. Cezayı gerektiren bir fiilden haberdar olunmasından itibaren bir yıl ve her halde olayın vukuundan üç yıl geçtikten sonra takibat yapılamaz.

MADDE 76- DİSİPLİN KURULUNA SEVK YETKİSİ

Bir partili hakkında disiplin suçu sebebiyle idari tahkikat yapmaya, sevk edilecek disiplin kuruluna göre il yönetim kurulu, MKYK ve Genel başkan yetkilidir. Milletvekillerinden gruba ilişkin fiil ve hareketlerinden dolayı disiplin takibatı yaptırmaya Grup yönetim kurulu ve genel başkan yetkilidir. İlçe yönetim kurulu başkan ve üyeleri, belde ve ilçe belediye meclisi üyeleri ve il genel meclisi üyeleri hakkında disiplin takibatı istemeye il yönetim kurulları; İl yönetim ve disiplin kurulları başkan ve üyeleri, il ve büyükşehir belediye başkanları, büyükşehir dahilindeki ilçe belediye başkanları, TBMM eski üyeleri, eski bakanlar, partinin kurucu üyeleri, Merkez disiplin kurulu başkan ve üyeleri ve MKYK üyeleri hakkında disiplin takibatı talep etmeye Genel Başkan veya MKYK yetkilidir. İlçe yönetim kurulları disiplin takibatına lüzum gördükleri takdirde gerekçeli bir kararla şikâyet konusunu ve kanıtları belirterek yetkili disiplin kuruluna göre il yönetim kuruluna veya MKYK'na müracaat eder. Yetkili kurul sevk kararı vermeden önce ilgiliyi dinler, gerekli gördüğü inceleme ve araştırmaları yapabilir. Disiplin kuruluna sevk kararı, gizli oyla ve bu kararı alacak organın üye tam sayısının salt çoğunluğu ile alınır. Birinci fıkrada sayılan organlar idari tahkikatı kendi üyelerine yaptırabileceği gibi, alt kademedeki bir organın üyelerine veya diğer partililere de yaptırabilir. Muhbir veya müşteki ile disiplin suçu işlediği iddia olunan partili tahkikata yetkili organlarda üye ise,

bu, işin tahkikat, müzakere ve kararına iştirak edemez. Bu üyenin katılmamasıyla kurul teşekkül edemediği takdirde, bu işe mahsus olmak üzere eksikler yedekler ile tamamlanır. Çoğunluk yine sağlanmazsa, 71. Maddede gösterilen şekilde dosya bir civar ilin disiplin kuruluna tevdi edilir. Ancak kongre ve seçim dönemlerinde disiplin kurullarına sevk için Teşkilat Başkanlığının görüşü, Genel Başkanın onayı gereklidir.

MADDE 77- İTİRAZ USULÜ

Disiplin kurullarında birinci derecede verilen disiplin cezalarına karşı; hakkında hüküm verilen parti üyesi veya takibat talep eden kurul tarafından, tebliğ tarihinden itibaren on gün içerisinde itiraz edilebilir.

İtirazlar tüzükte gösterilen esaslara göre doğrudan doğruya üst kurula veya kararı veren disiplin kurulu başkanlığına yapılabilir. Üst disiplin kurullarının itiraz üzerine vereceği karar kesindir.

Büyük kongre ve diğer kademe kongreleri, disiplin kurullarına sevk yetkisine sahip bulunan parti organ ve merciilerinin kararları ile disiplin kurullarınca verilen cezalar hakkında görüşme yapamaz ve bu konularda karar alamaz. 64. Maddenin 7. Bendindeki af yetkisi bu hükmün dışındadır.

Disiplin organlarınca yapılan tebligatta 7201 sayılı tebligat kanunu hükümleri uygulanır.

MADDE 78- DİSİPLİN KURULUNA TEDBİRLİ OLARAK SEVK

Partiden geçici veya kesin çıkarmayı gerektiren hallerde disiplin takibatı yaptırmaya yetkili kurul, suçlu gördüğü üyeyi disiplin kuruluna tedbirli olarak sevk edebilir. Tedbirli olarak sevk kararı Siyasi partiler kanununun 101. Maddesinin d-1 bendinde gösterilen haller dışında üçte iki çoğunlukla alınır. Bu durumda partili görevinden derhal uzaklaştırılır. Hakkında tedbir kararı alınan üye üç gün içinde takibatı yürütecek disiplin kuruluna itiraz edebilir. Bu istek disiplin kurulu tarafından 7 gün içinde karara bağlanır. Taraflar disiplin kurulunun vereceği karara karşı 7 gün içinde Merkez disiplin kuruluna itiraz edebilirler. Merkez disiplin kurulu 10 gün içinde kararını verir. Bu karar kesin olup, verildiği tarihten itibaren hüküm ifade eder. Disiplin kurullarının cezayı tamamen kaldırması veya uyarma ve kınama cezası vermesi halinde tedbir kararı yeni bir karara hacet kalmadan kalkar ve hakkında tedbir kararı alınan partilinin bütün hakları geri verilir. Partinin kesin çıkarma kararı, üyenin parti kayıtlarından isminin silinmesi suretiyle yerine getirilir. Bu görev partilinin kayıtlı bulunduğu ilçe başkanlığı tarafından yapılır. Hakkında partiden veya gruptan geçici veya kesin çıkarma cezası verilen parti üyesi, karara karşı 30 gün içinde nihai kararı veren disiplin kurulunun bulunduğu yerin asliye hukuk mahkemesine itiraz edebilir. İtiraz üzerine mahkemece verilen karar kesindir. Üyenin bu hakkını kullanabilmesi için; disiplin kuruluna sevk eden organ veya merciin veya disiplin kurulunun görev ve yetkisinin bulunmaması veya alınan kararın kanuna ve parti tüzüğüne şekil ve usul bakımından aykırı olması lazımdır.

DÖRDÜNCÜ KISIM - SEÇİMLERE KATILMA

PARTİ ADAYLARININ TESPİTİ

MADDE 79- SEÇİMLERE KATILMA

Partinin yapılacak her türlü seçime tamamen veya kısmen katılması hakkında karar verme yetkisi MKYK'na aittir.

MADDE 80- ADAY TESPİTİ USULLERİ

Milletvekili veya mahalli idare seçimlerinde parti adayları ile listelerdeki sıralar, kontenjan adaylığı, merkez yoklaması, teşkîlat yoklaması, ön seçim usullerinden biri, birkaçı veya tamamının bir arada veya ayrı ayrı uygulanması, suretiyle tespit edilir. Hangi seçim çerçevesinde hangi usullerin uygulanacağı seçimlerden önce MKYK tarafından belirlenir.

MADDE 81- KONTENJAN ADAYLIĞI

Milletvekili seçimlerinde, altı veya daha fazla milletvekili çıkaran illerin 4 (dört), 4 ve 5 milletvekili çıkaran seçim çevrelerinde birer. Mahalli idare seçimlerinde belediye meclisi üye sayısı 11'e kadar olan beldelerde bir, 15'e kadar olan beldelerde üç, 37'ye kadar olan beldelerde dört, 45'e kadar olan beldelerde beş, 55'e kadar olan beldelerde altı kontenjan adayı gösterilir. Kontenjan adayı gösterilecek seçim çevrelerinde aday tespiti ön seçim ile yapıldığı taktirde, kontenjan adayının teşkîlat veya merkez yoklaması usullerinden hangisi ile belirleneceğine MKYK karar verir. Kontenjan adayını tespit yetkisi MKYK'nundur. MKYK bu yetkisini kullanırken lüzum görürse, ilgili teşkîlat kademelerinin görüşünü alır. Kontenjan adayı diğer usullerle belirlenen adayların sıralamasına dahil edilmeyerek, ayrıca oy pusulalarına, kontenjan adayı olarak sıra numarası verilmeden yazılır. Kontenjan adayları diğer adayların tespiti tarihinden itibaren en geç on gün içerisinde belirlenir ve diğer adaylarla birlikte yüksek Seçim Kuruluna bildirilir.

MADDE 82- MERKEZ YOKLAMASI

Merkez yoklaması tüzüğün 80. Maddesinin son fıkrasına göre belirlenen seçim çevrelerinde adayların ve listedeki sıraların MKYK'nca tespit edilmesidir. Bir seçim çevresinde;

1. Parti teşkîlatının mevcut olmaması.
2. Gösterilmesi gereken aday sayısından az istekli bulunması.
3. Tek aday olması.
4. Fiili veya hukuki herhangi bir sebeple o çevrede ön seçim yapılmasının mümkün olmadığının ilçe seçim kurulu başkanlığınca belirtilmesi.

5. Yapılan önseçim sonuçlarının yetkili seçim kurulları veya yargı organlarınca ortadan kaldırılması.

Veya MKYK'nun lüzum gördüğü diğer hallerde, parti adayları MKYK tarafından tespit olunur. Aday listelerin kesinleşmesinden önce istifa, ölüm, iptal gibi sebeplerle boşalması halinde, noksan adaylıklar o seçim çevresinde ön seçim yapılmış ise ön seçimde en çok oy alanlarla doldurulur. Diğer hallerde boşalan adaylıkları tamamlamaya MKYK yetkilidir. MKYK süreyi geçirmemek amacıyla eksik listeyi tamamlama yetkisini il veya ilçe yönetim kurullarına verebilir.

MADDE 83- TEŞKİLAT YOKLAMASI

Milletvekili genel veya ara seçimlerinde partinin göstereceği adaylar ve bunların sıraları il mahalli idare seçimlerinde partinin göstereceği belediye başkan adayları ile belediye ve il genel meclisi üye adayları ve bunların sıraları, MKYK'nun belirleyeceği seçim çevrelerinde teşkilat yoklaması (il veya seçim çevresi yoklaması) ile tespit edilebilir. Milletvekili seçimlerinde yoklama kurulu üyeleri; İl başkanı, il yönetim kurulu asil üyeleri ve il disiplin kurulu başkanı ile o seçim çevresindeki il başkanlarından oluşur. Mahalli idare seçimlerinde yoklama kurulunu;

1. İl başkanı, il yönetim kurulu asil üyeleri, il disiplin kurulu başkanı ve seçim çevresinin ilçe başkanı.
2. İlçe başkanı ile ilçe yönetim kurulunun asil üyeleri.
3. İl başkanı, il yönetim kurulu asil üyeleri ve o seçim çevresindeki ilçe başkanı ve ilçe yönetim kurulunun asil üyeleri oluşturur.

Hangi seçim çevrelerinde yukarıdaki kurullardan hangisinin yoklama görevi yapacağına MKYK karar verir. Teşkilat yoklamasında parti adayları yargı gözetimi altında gizli oy, açık tasnif esasına göre tespit edilir. Teşkilat yoklamasına karar verilip herhangi bir nedenle yapılamaması halinde o seçim çevresinde aday tespiti MKYK tarafından yapılır.

MADDE 84- ÖNSEÇİM

MKYK'nun lüzum gördüğü haller ve illerde (seçim çevrelerinde) partili milletvekili adayları ile belediye başkanı, belediye ve il genel meclisi üye adaylarının tespiti aşağıda yazılı önseçim çevresi; belediye meclisi ve belediye başkanlığı için belde, il genel meclisi üyeliği için o şehir belediye sınırlarıdır. Aday adayları listesi; milletvekili önseçiminde MKYK, mahalli idare seçiminde il yönetim kurulunca, kura ile belirlenecek bir harften itibaren soyadı alfabe sırası esas alınarak düzenlenir. Milletvekili ve mahalli idare önseçiminde eşit oy aldıkları kesinleşen aday adaylarından hangisinin bir üst sıraya getirileceği, milletvekili ve büyükşehir belediye başkanlıkları seçiminde MKYK'nca, diğer seçimlerde il yönetim kurulunca, il veya ilçe merkezinde eşit oy alan aday adayların

huzurunda yapılacak kura çekimi ile belirlenir. İl yönetim kurulları lüzum gördüğü hallerde yukarıdaki yetkilerini ilçe yönetim kurullarına devredebilir.

MADDE 85- ADAYLIĞA MÜRACAAT, SORUŞTURMA VE İZİN

1. Milletvekili seçimlerinde aday olmak isteyenler süresi içerisinde genel merkeze
2. Mahalli idare seçimlerinde MKYK'nca tespit ve ilan edilen tarihler arasında;

Büyükşehir belediye başkanlığı ile il belediye başkanlığı için genel merkeze.

İl genel meclisi üyeliği, il belediye meclisi üyeliği, ilçe belediye başkanlığı, ilçe belediye meclisi üyeliği, belde belediye başkanlığı ve belediye meclis üyeliği için il başkanlıklarına.

Belediye meclisi kontenjan üye adaylığı için; MKYK tarafından yetki devredilmesi halinde yetki devredilen il veya ilçe yönetim kuruluna, yetki devredilmemişse Genel merkeze yazılı olarak müracaat edilir. Müracaat alındı belgesi mukabilinde yapılır.

Milletvekili seçimlerinde Genel Merkez müracaat süresinin bitiminden sonra isteklilerin durumunu, genel Başkanlık divanı veya MKYK üyeleri arasından görevlendireceği üyelere, gerekirse teşkilat nezdinde soruşturma yaptırmak suretiyle inceletir. Bu inceleme sonuçlarına göre hazırlanacak raporlar ile birlikte konu MKYK'nda görüşülür. Durumları uygun bulunanların ön seçim veya yoklamalara katılmasına izin verilir.

Büyükşehir ve il belediye başkanı aday olmak için müracaat edenler, parti üyesi olsun veya olmasın MKYK'nun tasvibi ile yoklama ve ön seçime katılabilir.

İl genel meclisi ve belediye meclisi üyeleri ile ilçe ve belde belediye başkanlığı için müracaat edenler, parti üyesi olsun veya olmasın il yönetim kurulunun tasvibi ile yoklama veya önseçime katılabilir. İl yönetim kurulu lüzum görürse, ilçe yönetim kurulunun görüşünü alabilir.

MKYK il yönetim kurullarının kararlarını inceleyerek değiştirebilir. MKYK'nun kararı kesindir. MKYK üyeleri, milletvekilleri, il ve ilçe başkanları ile belediye başkanlarından aday olanlar hakkında soruşturma yapılmaz.

MADDE 86- ADAYLIĞA KABUL EDİLEMEYECEK KİMSELER

1. Affedilmedikleri sürece, partinin yetkili organları tarafından haklarında kesin ihraç kararı verilen,
2. Diğer siyasi partilerden aynı seçim için ön seçim veya merkez yoklamasına katılan,
3. İl ve ilçe yönetim kurulu başkan ve üyesi oldukları halde, ön seçimden 90 gün önce bu görevden istifa etmeyen,

kimselerin adaylık müracaatı herhangi bir değerlendirmeye tabi tutulmadan reddedilir.

MADDE 87- SEÇİM İŞLERİ YÖNETMELİĞİ

TBMM ve mahalli idare seçimlerinde adaylığa müracaatın şekil ve şartları ile aday tespitlerinin ne şekilde yapılacağı ve seçimlerle ilgili olup tüzükte gösterilmeyen diğer hususlar yönetmeliklerle düzenlenir.Yapılacak seçimin özelliğine göre, takip edilecek hareket tarzı MKYK'nca alınacak ilke kararlarında gösterilebilir.

BEŞİNCİ KISIM - MALİ HÜKÜMLER

MADDE 88- PARTİ GELİRLERİ

Partinin gelirleri şunlardır.

1. Parti üyelerinden alınacak üyelik aidatı (Miktarı her yıl MKYK tarafından belirlenir.)
2. TBMM'deki parti üyelerden alınacak milletvekili aidatı
3. Milletvekili, belediye başkanlığı, belediye meclisi üyeliği ve il genel meclisi üyeliği aday adaylarından alınacak özel aidat.
4. Parti bayrağı, rozeti, flama ve benzeri rumuzların satışından sağlanacak gelirler.
5. Parti yayınlarının satış bedelleri, üye kimlik kartları, parti defter, makbuz ve kağıtlarının sağlanması karşılığında alınacak paralar.
6. Parti tarafından tertip edilecek balo, eğlence, konser gibi faaliyetlerinden sağlanacak gelirler.
7. Parti mal varlığından elde edilen gelirler.
8. Bağışlar

Parti üyesi vermeyi kabul ettiği aidatın miktarını tüzüğe uygun olmak şartı ile kayıtlı bulunduğu teşkilat kademesine yazı ile bildirerek arttırabilir. Yönetim organı veya kurulu parti üyesinin vermeye kabul ettiği miktarda aidat ödeyecek durumunda olmadığını tespit edilirse, aidat miktarını yıllık 100.000TL'ya kadar azaltabilir. Bir parti üyesinin borçlu olduğu aidatın bir kısmını veya tamamını ödemiş olması, partinin her kademesindeki kongrelerine delege seçilmesini, ön seçim ve teşkilat yoklamalarına katılmasını engellemez. Bu kimse hakkında partiden çıkartma veya geçici çıkartmaya ilişkin disiplin cezaları uygulanamaz. Partinin gelirleri, amaçlarına aykırı olamaz.

MADDE 89- MİLLETVEKİLİ AİDATI

Partili TBMM üyelerinin ne miktar aidat ödeyeceği ve bu suretle toplanan paraların ne kadarın gurup giderlerine, ne kadarın parti merkezine ayrılacağı TBMM grup kararı ile tespit edilir. Ancak bu aidatın bir yıllık tutarı, milletvekilliği ödeneğinin net bir aylığını geçemez. TBMM'de grup kurulması halinde her milletvekilinin parti genel merkezine ödeyeceği para, milletvekili ödeneğinin net bir aylık tutarını geçmemek kaydı ile MKYK'nca tespit edilir.

MADDE 90- SATIŞ BEDELLERİ

Bu tüzüğün 88. Maddesinin 4., 5., 6. fıkralarında gösterilen satış bedelleri MKYK kararı ile belirlenir.

MADDE 91- BAĞIŞLAR

Gerçek veya tüzel kişiler, aynı yıl içinde, partiye en fazla siyasi partiler kanunu'nun 66. Maddesinde belirtilen miktarda aynî veya nakdi bağışta bulunabilir. Bağışların, bağışta bulunana veya yetkili temsilcisine veya vekiline ait olduğu, verilen makbuzda açıkça gösterilir. Bu nitelikte bir makbuza dayanılmaksızın partiye bağış kabul edilemez.

Siyasi partiler kanununun 66. Maddesinin 1. Fıkrasında yazılı kurum veya kuruluşlardan hiçbir zaman taşınır veya taşınmaz mal veya nakit yahut haklar veya bu mal veya hakların bedelsiz olarak partiye bırakılması istenemez. Bu kurum ve kuruluşların bağlı oldukları kanun hükümleri dışında partiye aynı haklar devretmeleri talep ve kabul edilemez.

Yabancı devletlerden, uluslararası kuruluşlardan, yabancı uyruklu kişilerden, yabancı ülkelerdeki dernek, kurum ve kurumlardan herhangi bir suretle aynı veya nakdi yardım ve bağış alınmaz.

MADDE 92- TAŞINMAZ MAL ALIM VE SATIMI

Partinin amacına uygun taşınmaz mal alım, devir ve ferağına MKYK yetkilidir. Parti, amacı dışında taşınmaz mal iktisat edemez. Amacına uygun olmak kaydı ile iktisap edilen taşınmaz mallardan gelir sağlayabilir.

MADDE 93- KREDİ VE BORÇ ALMA YASAĞI

Parti, ticari faaliyette bulunamaz, hiç bir yerden ve kimseden dolaylı ve dolaysız olarak kredi ve borç alamaz. Ancak ihtiyaçları doğrultusunda siyasi partiler kanununun 66. Maddesinin 2 ve 3. Fıkraları dışında kalan gerçek ve tüzel kişilerden kredi ve ipotek karşılığı mal satın alabilir.

MADDE 94- GELİR MAKBUZLARI

Partinin bütün gelirleri parti tüzel kişiliği adına elde edilir. Parti kademelerince sağlanan gelirler MKYK'nca bastırılan makbuzlar karşılığınca alınır. Bastırılan ve parti kademelerine gönderilen gelir makbuzlarının seri ve sayfa numaralarına ait kayıtlar parti genel merkezinde tutulur. Partinin teşkilat kademeleri aldıkları ve kullandıkları makbuzlar dolayısı ile MKYK'na karşı mali sorumluluk taşır. Makbuzların asıl kısımları dip koçanlarında aynı sıra numarası bulunur. Makbuz dip koçanlarını saklama süresi anayasa mahkemesinin kesin hesabı ilk inceleme kararını partiye bildirme tarihinden

itibaren beş yıldır. Sağlanan gelirin miktarı ile gelirin sağlandığı kimsenin adı, soyadı ve adresi, makbuzu düzenleyen kimliği ve imzası makbuzda ve dip koçanlarda yer alır.

MADDE 95- GİDERLERDE USUL

Partinin bütün giderleri parti tüzel kişiliği adına yapılır. Beş milyon liraya kadar harcamaların makbuz ve fatura gibi bir belge ile tevsiki zorunlu değildir. Ancak bütün harcamaların yetkili kurul ve merciin kararına dayanması şarttır. Şu kadar ki yetkili organlarca onaylanan bütçe de öngörülmüş olmak kaydı ile bir milyon lirayı aşmayan harcamalar ile genel tarifeye bağlı gider için ayrıca karar alınmasına gerek yoktur. Giderlere ait belgeleri saklama süresi, özel kanunlarla gösterilen daha uzun süreye ilişkin hükümler saklı kalmak üzere, anayasa mahkemesinin kesin hesabı ilk inceleme kararını partiye bildirilmesi tarihinden itibaren beş yıldır. İlçe yönetim kurulu en fazla dört ay içinde il yönetim kuruluna, il yönetim kurulu da en fazla altı ay içinde MKYK'na gelir ve giderleri hakkında hesap vermek mecburiyetindedir. Partinin giderleri, amaçlarına aykırı olamaz.

MADDE 96- MALİ SORUMLULUK

Yapılacak giderler, sözleşmeler ve girişilecek taahhütler parti genel merkezinde parti tüzel kişiliği adına, illerde il yönetim kurulu, ilçelerde ilçe yönetim kurulu adına yetkili bulunan kişi veya kurulca yapılır. İl ve ilçelerde parti tüzel kişiliği adına sözleşme yapılmasına ve taahhüt altına girilmesine ilişkin esaslar MKYK'nca tespit olunur.

er yönetim kurulunun başkan ve üyeleri, kendi kurumlarının borç almalarında, partinin parasını ve demirbaş eşyaları ile malzemesinin korunmasından ve amacına uygun kullanılmasından, esas sorumlulukları saklı kalmak kaydı ile, partiye karşı şahsen ve müteselsilen sorumludur.

Bu esaslara aykırı olarak, MKYK'nca önceden yazılı yetki verilmediği ve sonradan bir kararla onaylanmadığı takdirde, partinin teşkilat kademelerinin yaptıkları sözleşme ve giriştikleri yükümlülüklerden parti tüzel kişiliği hiç bir şekilde sorumlu tutulamaz. MKYK, genel başkan veya parti tüzel kişiliği aleyhine takipte bulunamaz.

Bu takdirde sorumluluk, sözleşmeyi yapan veya yükümlülük altına giren kişi veya kişilere ait olur.

MADDE 97- BÜTÇE VE KESİN HESAP

İl teşkilatı, bağlı ilçeleri de kapsamak üzere ayrı ayrı gelir tahminlerini ve gider miktarlarını gösteren bir yıllık bütçe hazırlar ve ilgili takvim yılından önceki Ekim Ay'ı sonuna kadar genel merkeze gönderilir. Bu bütçeler en geç ilgili takvim yılından önceki Aralık ayı sonuna kadar MKYK'nca incelenir ve karara bağlanır. Partinin hesapları bilanço esasına göre düzenlenir. İl yönetim kurulları kendilerine bağlı ilçeleri de kapsamak

üzere, her bütçe yılını izleyen Nisan Ay'ı sonuna kadar bir önceki yıla ait uygulama sonuçlarını gösteren kesim hesaplarını hazırlayarak genel merkeze gönderir. İllerden gönderilen ve parti merkezine ait olan hesaplar, MKYK'nca incelenir karara bağlanır ve birleştirilir. Partinin bütçe, bilanço gelir ve gider defterlerinin ve hesaplarının nasıl düzenleneceği yönetmelikle gösterilir.

ALTINCI KISIM - PARTİ GRUPLARI

MADDE 98- GRUPLARIN TEŞEKKÜLÜ

1. TBMM Parti Grubu

Partinin, TBMM'de en az yirmi milletvekili bulunması halinde parti gurubu teşkil olunur. Parti milletvekilleri TBMM LİBERAL DEMOKRAT PARTİ GURUBU'nun üyeleridir. Gurup, iç yönetmeliğe göre yönetilir. Gurup iç yönetmeliği grup üyelerince hazırlanır. Gurup genel kurulunca kabul edilerek TBMM başkanlığına sunulur.

2. Belediye ve il genel meclisleri parti gurupları

Grup kurulabilmesi için il genel meclisinde en az beş, belediye meclisinde en az üç partili üyenin bulunması gerekir. Partili belediye başkanı, belediye meclisi parti grubunun başkanıdır ancak grubun kararı ile bağlı değildir. Belediye başkanı partili değil ise; kendi başkanını kendi arasından seçer. İl ve ilçe başkanları, il genel meclisi ve belediye meclisi üyelerini, her zaman toplantıya çağırabilir ve bu şekilde yapılan toplantıya başkanlık edebilir. Belediye başkanları, belediye meclisi üyeleri ile il genel meclisi üyeleri, parti üyeliğinin tüm hak ve sorumluluklarını taşır.

MADDE 99- GRUP BAŞKANI, BAŞKAN VEKİLLERİ, GRUP YÖNETİM KURULLARI

Parti genel başkanı, partinin TBMM grubunun da başkanıdır. Genel başkan TBMM üyesi değil ise , meclis grubu başkanı kendi üyeleri arasından seçer. Seçimin esasları grup iç yönetmeliğinde gösterilir. Parti grubu başkana yardımcı olmak üzere iki başkan vekili ile grup yönetim kurulunun en az 7 en fazla 11 asil üyesi ve yedek üyeleri seçer. Başkan vekilleri arasındaki görev bölümü, grup başkanı tarafından yapılır. Grup başkanı ve vekilleri ile yönetim kurulu üyeleri için bir yasama döneminde iki seçim yapılır. İlk seçilenlerin görev süresi iki, ikinci seçilenlerin görev süresi üç yıldır. Başkan vekilliklerinde boşalma halinde yeniden seçim yapılır. Yönetim kurulunda boşalma olması halinde yedek üyeler aldıkları oy sırasına göre davet edilir.

MADDE 100- TBMM GRUP DİSİPLİN KURULU

Parti grubunca kendi üyeleri arasında seçilmiş en az beş, en fazla yedi asil üye ile yedek üyelerden kurulur. bu kurul kendi üyeleri arasında bir başkan, bir ikinci başkan bir sekreter seçer. Merkez disiplin kurulu üyeleri, grup disiplin kurulu üyeliğine seçilemez. Toplantı karar ve hesabı salt çoğunluktur. Disiplin kararı gizli oy ile verilir. Tüzükte

gösterilen esaslar saklı kalmak kaydı ile, milletvekilleri hakkında yapılacak disiplin tatbikatının şekli ve usulleri ile tatbikat gerektiren haller, verilecek cezalar itiraz yolları grup iç yönetmeliğinde gösterilir.

MADDE 101- GRUP ÜYELERİNİN UYMASI GEREKEN HALLER

TBMM'nin parti üyeleri ; Meclis çalışmalarında partinin ilkelerine, programına grup iç yönetmeliği hükümlerine ve grup genel kurulu kararına uymaya ve bunları desteklemeye mecburdur. Geçerli özürleri olmadıkça meclis genel kurulu, grup ve komisyon çalışmalarına katılmak zorundadır. Grupça karara bağlanmayan hallerde TBMM'deki konuşma ve onaylamada serbesttir.

MADDE 102- GÜVEN OYLAMASI KARARI

TBMM'de veya grupta bakanlar kuruluna veya bir bakana güven ya da güvensizlik oyu verilmesi konusunda karar alma yetkisi, grup genel kuruluna aittir. Başka hiç bir organda bu karar alınamaz.

MADDE 103- GRUPTA GİZLİ OYLAMA

Grup genel kurulunda seçimlere ait oylamalar ile milletvekillerini bağlayıcı nitelikteki kararlar gizli oy ile alınır.

MADDE 104- HÜKÜMET KURMA YA DA KUALİSYONA KATILMA

Hükümet kurulmasına, koalisyona iştirake ve bunlardan ayrılmaya karar verme yetkisi MKYK'na aittir. Ayrılma kararı alındıktan sonra en geç üç gün içinde partili bakanlar hükümetten istifa eder. Aksi halde bu bakanlar partiden istifa etmiş sayılır. Bakanlar kuruluna katılacak üyeler parti grubunda veya başka parti organlarında tespit edilemez.

MADDE 105- HÜKÜMETTE GÖREV ALINACAK MKYK ÜYELERİ

MKYK üyelerinin en çok üçte biri hükümette görev alabilir. Üçte birinin hesabında yarımmlar tama iblağ olunur.

YEDİNCİ KISIM - ÇEŞİTLİ HÜKÜMLER

MADDE 106- PARTİ DEFTERLERİ

1. Parti teşkilatının her kademesindeki organlar;
1. Üye kayıt defteri
2. Karar defteri
3. Gelen ve giden evrak kayıt defteri
4. Gelir ve gider defteri
5. Demirbaş eşya defteri

Tutmak zorundadır.

Üye Kayıt Defteri; her kademedeki parti organı örneği genel merkez tarafından hazırlanan bir üye kayıt defterini tutar. Bu defterlere partiye kabul olunan üyeler kayıt edilir. Kayıtlar mahalle ve köy esasına göre yapılır. Partiye giriş işlemlerini gösteren üyelik beyannamelerinin bir örneği il ve ilçe yönetim kurulu başkanlıklarınca ayrı bir dosyada saklanır. Üye kayıt defterinin parti genel merkezinde özetinin nasıl tutulacağı ve üye giriş beyannamelerinin saklanması ile ilgili hususlar iç yönetmelikte gösterilir.

Karar defteri; ilgili organın ve kurulun kararlarını tarih ve numara sırası ile kapsar. Kararlar oylamaya katılanlar tarafından imzalanır. Kongrece alınan kararları da ihtiva etmesi gereken kongre tutanak özetleri başkanlık divanı üyelerince imzalanır.

Gelen ve giden evrak kayıt defterleri; gelen ve giden evrak tarih ve numara sırası ile kayıt edilir. Gelen evrakların asılları ile giden evrakın örnekleri tarih ve numara altında dosyalarında saklanır.

Gelir ve gider defteri; Parti adına elde edilen gelirlerin ne suretle alındığı ve yapılan giderlerin gibi işlere ve yerlere harcandığı sıra ile belgeler ile belirtilecek şekilde bu defterlere geçirilir.

Demirbaş eşya defteri; Parti adına alınan veya bağışlanan demirbaş eşyalar, taşıt araçları ve taşınmaz mallar, tarih sırasına göre ve ilgili belgelerde belirtmek sureti ile bu deftere kayıt edilir.

Bütün defterlerin sayfaları ve kaç sayfadan ibaret oldukları teşkilatın bulunduğu ilgili seçim kurulu başkanı tarafından mühürlenerek tasdik edilir.

Partiye giriş işlemlerini gösteren üyelik beyannamelerinin birer örneği ilçe ve il kademelerinde alfabetik sıra esasına göre tasnif edilmiş olarak ayrı bir dosyada saklanır.

Bu defterden başka parti organ ve kurulunca tutulmasında fayda görülen diğer defterler parti iç yönetmeliğinde gösterilir.

MADDE 107- ORGANLARDA GÖREV ALANLARIN İLGİLİ MAKAMLARA BİLDİRİLMESİ

Parti kongreleri hariç olmak üzere, her kademedeki parti organları ile bu tüzükte belirtilen bir göreve getirilenlerin adları, soyadları, doğum yer ve tarihleri, meslek ve sanatları ile, ikâmetgahlarını gösterir onaylı liste nüfus cüzdanı örnekleri ile birlikte seçim ve atama tarihinden itibaren 15 gün içinde genel merkez tarafından cumhuriyet başsavcılığına gönderilir. Merkez organlarındaki görevlendirmeler ile ilgili bilgi ve belgeler yine aynı süre içinde içişleri bakanlığına ve cumhuriyet başsavcılığına bildirilir. İlçe ve il başkanlıklarında yönetim ve disiplin kurullarında başkan ve üyeliklere seçilenler, birinci fıkrada yazılı kimlik, ikâmetgah ve mesleklerine ait bilgileri,

kendilerinin nüfus cüzdanı örnekleri ile birlikte 15 gün içinde mahallin en büyük mülki amirliğine göndermek zorundadır.

MADDE 108- PARTİNİN KAPANMASI

Parti, büyük kongre toplanma yeter sayısının salt çoğunluğunun gizli oyu ile kapanma kararı alabilir. Partinin kapandığı genel başkan tarafından büyük kongrece kapanma kararının alınmasından sonra derhal TBMM başkanlığına, anayasa mahkemesine, içişleri bakanlığına ve cumhuriyet savcılığına yazı ile bildirilir. Partinin tüzel kişiliği büyük kongrenin kapanma kararını aldığı tarihte sona erer. Kapanma tarihinde partinin taşınır ve taşınmaz bütün mallarının nasıl tasfiye edileceği, siyasi partiler kanununun 110. Maddesine göre büyük kongre kararı ile belirlenir.

MADDE 109- TÜZÜK VE PROGRAMIN DEĞİŞTİRİLMESİ

Parti tüzük ve programının kısmen veya tamamen değiştirilmesi büyük kongre tarafından kanunda gösterilen usul ve esaslara uymak sureti ile yapılabilir.

SEKİZİNCİ KISIM - GEÇİCİ HÜKÜMLER

GEÇİCİ MADDE 1- KURUCULAR KURULUNUN GÖREV VE YETKİLERİ

Kurucular kurulu partinin tüzel kişilik kazanmasından itibaren bu tüzüğün büyük kongreye tanıdığı bütün görevleri ve yetkileri aynen taşır. Kurucular kurulu, partinin kuruluş bildirisinde imzaları bulunan kurucu üyeler ile parti genel başkanı, MKYK üyeleri ile partili TBMM üyelerinden teşekkül eder. Kurucular kurulu aşağıdaki görevleri yerine getirir;

1. Partinin tüzel kişilik kazanmasını takip eden 7 gün içinde genel başkan, MKYK üyeleri ve merkez disiplin kurulu üyelerini yapacağı ilk toplantıda gizli oy ile seçerek içişleri bakanlığına bildirir. İlk büyük kongre yapıncaya kadar, MKYK 15 asil üye ve 7 yedek üyeden, merkez disiplin kurulu 4 asil ve 2 yedek üyeden teşekkül eder.
2. Siyasi partiler kanununun ve bu tüzüğün ön gördüğü çeşitli parti kademelerinin kongreleri yapıncaya kadar geçici il, ilçe ve belde yönetim kurulu başkan ve üyeleri ile il disiplin kurulu başkan ve üyelerini belirler ve oluşturur. Bunların görev ve yetkileri ilgili kademe kongresinde yenilerinin seçilmesine kadar sürer. Kurulda il disiplin kurularının göreve başlamasına kadar, il disiplin kurullarının yetkileri merkez disiplin kuruluna aittir.
3. Partinin ilçe ve il kongreleri ile Büyük kongresini yapar.
4. Yapılacak ilk milletvekili seçimleri ile genel mahalli idare seçimlerinde milletvekili adaylarını tesbit ederek Yüksek seçim Kuruluna bildirir.
5. Kanunların ve tüzüğün verdiği diğer görevleri yapar.

GEÇİCİ MADDE 2- KURUCULAR KURULUNUN ÇALIŞMA USULÜ

Kurucular kurulu, kanunların ve bu tüzüğün verdiği görevleri ifa etmek üzere Uygun görülecek zamanda genel başkan, MKYK veya kurucular kurulunun en az beşte birinin yazılı talebi üzerine toplanır. Kurul, kanunlarda ve tüzükte aksine bir hüküm bulunmadıkça üye tamsayısının salt çoğunluğu ile toplanır, kararlarını katılanların çoğunluğu ile alır. Oyların eşitliği halinde genel başkanın oyu çift sayılır. Kurul toplantılarına Genel Başkan başkanlık eder. Yokluğunda genel başkana siyasi işler ve Koordinasyon ile görevli Genel Başkan yardımcısı vekalet eder. Kurulda alınan kararlar toplantıya katılan üyelerin tamamı tarafından imzalanır, varsa karşı oy yazıları karara eklenir.

GEÇİCİ MADDE 3- MİLLETVEKİLİ GENEL SEÇİMİNE KADAR SEÇİLMİŞ İL DELEGESİ VE BÜYÜK KONGRE DELEGESİ SAYISININ TESPİTİ

Müteakip milletvekili genel seçimine kadar Büyük kongre için seçilmiş il delege sayısı şu şekilde tespit edilir;

Seçilmiş delege sayısı TBMM üye tamsayısının iki katıdır. Önce her ilde 3 delege verilir. Bu sayıya kalan delege sayısı ile, son nüfus sayımına göre o ilin nüfusunun Türkiye nüfusuna bölünerek bulunan katsayının çarpımından elde edilen delege sayısı eklenir.

İl kongresi delegesi tespitinde ise son nüfus sayımındaki ilçe nüfusu il nüfusuna bölünür ve 600 sayısı ile çarpılır. Bulunan sayı ilçenin il delegesi sayısını gösterir.

GEÇİCİ MADDE 4- İLK ÜYE KAYITLARI

Henüz teşkilat kurulmamış illerin ilçe ve beldeleri için MKYK, il teşkilatı kurulmuş olup ta o ilin ilçe veya teşkilatı kurulmamış ilçe ve beldeleri için il yönetim kurulu üye kayıtlarını yapar ve ilgili teşkilatın ana yönetim kurullarına gönderir.

GEÇİCİ MADDE 5- İLK BÜYÜK KONGREYE KADAR İLÇE, İL, BÜYÜK KONGRE DELEGELERİNİN SEÇİMİ

İlk büyük kongreye kadar delegelerin seçimi parti yönetmeliği ile düzenlenir.

GEÇİCİ MADDE 6- KURULUŞTA KONGRELER

Kuruluşta ilk il, ilçe ve belde kongreleri ile ilk büyük kongrenin ne zaman yapılacağı MKYK tarafından tespit edilir. İlk ilçe kongresinin yapılabilmesi için köy ve mahallelerde partiye kayıtlı üyelerin, ilçe kongresi asil ve yedek delegeleri ile köy ve mahalle parti asil ve yedek görevlileri için yapacakları seçimlerin, zamanı da MKYK'unca belirlenir. MKYK bu konuda il ve ilçe yönetim kurullarına, il yönetim kuruluda ilçe yönetim kurullarına yetki verebilir.

GEÇİCİ MADDE 7- KÖY VE MAHALLE TEMSİLCİLERİ

Kuruluştta köy ve mahalle temsilcileri, il veya ilçe yönetim kurulu veya parti temsilcileri tarafından seçilir. İl yönetim kurulu henüz kurulmamış ise bu yetkiyi MKYK veya temsilcileri kullanabilir.

GEÇİCİ MADDE 8- YÖNETİM VE DENETİM KURULLARININ ÜYE SAYISI

Kuruluştta belde, ilçe ve il yönetim kurulları ile il disiplin kurullarının üye sayısı MKYK'unca değiştirilebilir.

GEÇİCİ MADDE 10- DELEGE SAYISINDAKİ DEĞİŞİKLİK

18. ve 21. Maddelerde ilçe ve il delege sayıları ilk Büyük kongreye kadar MKYK'unca değiştirilebilir.

GEÇİCİ MADDE 10- SÜRELERİN DEĞİŞTİRİLMESİ

Adaylık koyma ile ilgili 33. Maddede yazılı süreler ilk olağan Büyük kongreye kadar uygulanmaz. şeklinde yeni bir geçici madde ilavesine,

MADDE 110- TÜZÜKTE HÜKÜM BULUNMAYAN HALLER

Parti tüzüğünde hüküm bulunmayan hallerde Siyasi Partiler Kanunu, Medeni kanun, dernekler kanunu ve TBMM iç tüzüğünün ilgili hükümlerine göre hareket edilir.

MADDE 111- TÜZÜĞÜN YÜRÜRLÜĞE GİRMESİ

Bu tüzük 111 ana madde ve 10 geçici maddeden ibaret olup, madde başlıkları metne dahildir. İlgili evrak ile birlikte İç işleri bakanlığına verilip, Partinin tüzel kişilik kazandığı andan itibaren bütün hükümleri ile birlikte yürürlüğe girer. Bu tüzük üzerinde imzaları bulunan Kurucular Kurulu tarafından da görülüp oy birliği ile kabul edilmiştir.